

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14Cob/50/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118200016
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5118200016.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Erika Vargu, v sporovej právnej veci žalobcu: EKOBAL, s.r.o., so sídlom 018 21 Dolný Lieskov 260, IČO: 36 015 776, zastúpeného právnym zástupcom JUDr. Danielom Kostolanským, advokátom, so sídlom Štúrova 4, 921 01 Piešťany, IČO: 36 092 703, proti žalovanému: Stredoslovenská distribučná, a.s., so sídlom Pri Rajčianke 2927/8, 010 47 Žilina, IČO: 36 442 151, zastúpenému zástupcom: Advocatur Gémeš, Filipová & Partner AG, so sídlom Städtle 17, 9490 Vaduz, Lichtenštajnské kniežatstvo, právna forma: akciová spoločnosť, číslo zápisu: FL-0002.539.075-9, zahraničná osoba konajúca na území SR organizačnou zložkou BOOM & SMART Slovakia, so sídlom Dolná 370/6A, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 53 096 428 - organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby, o zaplatenie 12.605,62 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného v podaní zo dňa 10.07.2018 proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 18Cb/1/2018-271 zo dňa 14. júna 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 18Cb/1/2018-271 zo dňa 14. júna 2018, v napadnutom výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 12.605,62 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 12.605,62 Eur od 15.02.2018 do zaplatenia, a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania m e n í tak, že žalobu žalobcu o zaplatenie 12.605,62 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 12.605,62 Eur od 15.02.2018 do zaplatenia z a m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 12.605,62 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 12.605,62 Eur od 15.02.2018 do zaplatenia, a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Medzi stranami bolo nesporné, že žalobca zaplatil žalovanému na základe vystavených faktúr sumu 12.605,62 Eur za prístup do distribučnej sústavy týkajúce sa zariadenia žalobcu v roku 2014-2017. Žalovaný to výslovne pred súdom potvrdil.

3. S poukazom na § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 456 Občianskeho zákonníka, § 458 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a) bodu 12 Zákona o energetike, § 26 ods. 5 Zákona o energetike okresný súd žalobe vyhovel.

4. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví vydal Vyhlášku, ktorou od 01.01.2014 zaviedol pre výrobcov elektriny novú platbu s názvom - platba za prístup do distribučnej sústavy“ (tzv. G-komponent). Túto platbu mali povinnosť uhrádzať všetci výrobcovia elektriny bez ohľadu na to, či prístup do distribučnej sústavy využívajú, alebo nie, resp. bez ohľadu na to, či uzatvorili so žalovaným zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy alebo nie. Výška platby za prístup do distribučnej sústavy sa určuje prostredníctvom cenového rozhodnutia Úradu, a to z hodnoty 12-mesačnej rezervovanej kapacity. Takéto cenové rozhodnutie vydáva Úrad pre každý kalendárny rok. V zmysle Vyhlášky URSO č. 221/2013 Z.z. mal každý výrobca elektriny pripojený do distribučnej sústavy žalovaného (t.j. prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy) povinnosť uhrádzať platbu za prístup, a to aj vtedy, keď žiaden prístup do distribučnej sústavy nevyužíval, resp. aj vtedy, ak neuzatvoril žiadnu zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny (ďalej len „zmluva o prístupe“). V zmysle § 26 ods. 23 Vyhlášky platba za prístup do distribučnej sústavy sa uhrádza prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy na základe faktúry vystavenej prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, a to aj v prípade, ak takýto výrobca elektriny nemá s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o pripojení alebo zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Dňa 22.06.2016 Ústavný súd SR Nálezom sp.zn. I. ÚS 17/2014-132 vyslovil, že, taká právna úprava je neústavná (v zvyraznenej časti citovaného ustanovenia).

5. V zmysle Nálezu Ústavného súdu SR č.k. I. ÚS 17/2014-132 zo dňa 22.06.2016, právna úprava platby za prístup do distribučnej sústavy je neústavná. Podľa Ústavného súdu SR povinnosť výrobcov elektriny uhrádzať platbu za prístup do distribučnej sústavy môže vzniknúť len na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a Úrad pre reguláciu sieťových odvetví nebol splnomocnený na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým by ustanovil výrobcov elektriny povinnosť platiť platbu za prístup do distribučnej sústavy aj v prípade, že títo nemajú uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy. Toto rozhodnutie bolo dňa 21.07.2016 publikované v Zbierke zákonov, čím sa stalo všeobecne záväzným. Ústavný súd SR v konaní o súlade predpisu dňa 22.6.2016 nálezhom rozhodol tak, že vyslovil nesúlad napádanej právnej úpravy platby za prístup s čl. 13 ods. 1 písm. a) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 123 Ústavy Slovenskej republiky a v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na základe rozhodnutia Ústavného súdu SR, ustanovenie § 26 ods. 23 Vyhlášky stratilo účinnosť v časti „a to aj v prípade, ak takýto výrobca elektriny nemá s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny.“ Podľa odôvodnenia rozhodnutia Ústavného súdu SR bod „21.5 Povinnosť výrobcov elektriny uhrádzať určité platby (ceny) za prístup do distribučnej sústavy vzniká v zmysle § 26 ods. 5 v spojení s § 27 ods. 1 písm. b) Zákona o energetike na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy s prevádzkovateľom distribučnej sústavy. Uzatvorenie tejto zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy je fakultatívnou možnosťou (právom) výrobcu elektriny [na rozdiel od zmluvy o pripojení do distribučnej sústavy, uzatvorenie ktorej je povinnosťou výrobcu elektriny v zmysle § 27 ods. 2 písm. a) zákona o energetike]. Iné povinnosti výrobcov elektriny, čo sa týka platenia cien za prístup do distribučnej sústavy alebo iných poplatkov či platieb mimo záväzku uhrádzať tieto ceny na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy, nie sú v zákone o energetike explicitne upravené. Pokiaľ potom § 26 ods. 23 vyhlášky o cenovej regulácii ukladá výrobcov elektriny povinnosť uhradiť platbu za prístup do regionálnej distribučnej sústavy aj v prípade, ak nemajú s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzavretú zmluvu o prístupe do regionálnej distribučnej sústavy, takáto povinnosť ide nad rámec povinností zakotvených pre výrobcov elektriny v zákone o energetike čo do platenia poplatkov (cien) za prístup do distribučných sústav, ako aj nad rámec zákonného splnomocnenia pre Úrad pre reguláciu sieťových odvetví v zmysle zákona o regulácii upraviť platby výrobcov elektriny za prístup do distribučných sústav. Popísaný stav nekorešponduje s dikciou čl. 123 Ústavy SR, keďže Úrad pre reguláciu sieťových odvetví nepostupoval pri prijímaní sporných častí § 26 ods. 23 vyhlášky o cenovej regulácii na základe zákonov (zákona o energetike a zákona o regulácii), a v ich medziach. Zároveň tieto časti § 26 ods. 23 vyhlášky o cenovej regulácii ukladajú povinnosti výrobcov elektriny, o ktorých nemožno vyhlásiť, že by boli ukladané zákonom alebo na základe zákona (zákona o energetike a zákona o regulácii), čím sa dostávajú do kontradikcie s čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví prijatím sporných častí § 26 ods. 23 vyhlášky o cenovej regulácii navyše nekonal v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, teda nekonal v súlade s princípom legality vyjadreným v čl. 2 ods. 2 ústavy, ktorý tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Nemožno taktiež opomenúť, že aplikáciou neústavných častí § 26 ods. 23 vyhlášky o cenovej regulácii dochádza k odčerpaniu časti majetku tých výrobcov elektriny, ktorí nemajú uzatvorenú zmluvu o prístupe do regionálnej distribučnej sústavy, čím dochádza k neústavnému zásahu do základného práva výrobcov

elektriny ako podnikateľských subjektov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Čo sa týka ostatných častí napadnutého § 26 ods. 23 vyhlášky o cenovej regulácii a napadnutého § 26 ods. 24, 25 a 26 a § 29 ods. 3 vyhlášky o cenovej regulácii, ústavný súd konštatuje, že ide zväčša o technické právne normy, respektíve právne normy, ktorých základ je daný zákonom o energetike a zákonom o regulácii. Pre výrobcov elektriny, ktorí majú uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy, znamenajú právne normy § 26 ods. 23 vyhlášky o cenovej regulácii v praxi len stanovenie spôsobu výpočtu výšky poplatku, k úhrade ktorého sa zaviazali uzatvorením zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy na základe § 26 ods. 5 zákona o energetike. Pre výrobcov elektriny, ktorí nemajú uzatvorenú s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy, znamená časť § 26 ods. 23 vyhlášky o cenovej regulácii, ktorú ústavný súd bodom 1 výroku vyhlásil na nesúladnú s tam uvedenými ústavnými normami, upravenie povinnosti platiť poplatok za prístup do distribučnej sústavy, ktorá ako už ústavný súd deklaroval, nemá oporu v zákone o energetike, alebo inom zákone. Na základe vyššie uvedeného Ústavný súd SR jednoznačne konštatoval, že je neústavné, aby výrobca elektriny bol povinný platiť platbu za prístup do distribučnej sústavy v prípade, ak nemá uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy. Ústavný súd SR rovnako konštatoval, že na zavedenie takejto platby Úrad nebol oprávnený.

6. Okresný súd citoval z bodu 21.7, 21.5 Nálezu Ústavného súdu SR, ktorý potvrdil, že ten, kto nemá uzatvorenú zmluvu o prístupe, nemá povinnosť uhrádzať platbu za prístup. Ústavný súd SR Nálezom č.k. I. ÚS 17/2014-132 zo dňa 22.06.2016 konštatoval, že § 26 ods. 23 vyhl. č. 221/2013 Z.z. je v časti - „a to aj v prípade, ak takýto výrobca elektriny nemá s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o pripojení alebo zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcie elektriny“ v zásadnom rozpore s čl. 13 ods.1 písm. a) v spojení s čl. 1 ods.1, čl. 2 ods.2, čl. 20 ods.1 a čl. 123 Ústavy SR a v spojení s čl.1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa uznesenia ÚS SR sp.zn. I. ÚS 51/06 zo dňa 08.06.2006, ktoré bolo potvrdené aj v zjednocujúcom stanovisku pléna ÚS SR, sp.zn. PLz. ÚS 1/06 - „hoci ústava a zákon o ústavnom súde nemajú výslovné ustanovenie o hmotnoprávných účinkoch nálezu o nesúlade, treba dôjsť k jednoznačnému záveru, že v týchto veciach nastávajú hmotnoprávne účinky pre všetkých účastníkov ex tunc.“

7. V zmysle Nálezu ÚS SR, č.k. I. ÚS 17/2014-132 zo dňa 22.06.2016, je poplatok za prístup do distribučnej sústavy (G-komponent), ktorý bol stanovený v rámci údajnej pôsobnosti Úradu vo vyhláške č. 221/2013 Z.z. a ktorý si žalovaný v zmysle § 26 ods. 23 vyhl. č. 221/2013 Z.z. od žalobcu uplatňoval, protiústavný. Z právnej argumentácie a záverov obsiahnutých v Náleze ÚS SR č.k. ÚS 17/2014-132 zo dňa 22.06.2016, ktorý bol publikovaný dňa 21.07.2016 pod č. 220/2016 v Z.z., nie je možné polemizovať nad povinnosťou žalobcu platiť akýkoľvek poplatok alebo sumu za prístup do distribučnej sústavy za dodanú el. energiu v prípade, kedy výrobu elektrickej energie, v tomto prípade aj žalobca, nemá s prevádzkovateľom distribučnej sústavy uzatvorenú príslušnú zmluvu o prístupe do sústavy. Uzatvorenie takej zmluvy je právom žalobcu a tento výslovné uviedol, že nikdy toto svoje právo nevyužil, teda nemá uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy v žiadnej forme. „Pokiaľ ide o platby, ktoré boli vybrané a fakturované za obdobie ešte pred týmto rozhodnutím PL. ÚS 17/2014-132, súd poukazuje, že čo sa týka rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 19/98 zo dňa 17.2.1999, závery tohto rozhodnutia už boli dávno prekonané. V tejto súvislosti súd opakovane poukazuje na zjednocujúce stanovisko pléna Ústavného súdu SR, sp. zn. PLz. ÚS 1/06-4, ktoré otázku účinkov rozhodnutia ústavného súdu vyriešilo. Toto stanovisko je rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR rešpektované a neexistuje žiadne neskoršie rozhodnutie, ktoré by jeho právne závery spochybnilo. Z odôvodnenia tohto nálezu je zrejmé, že Ústavný súd SR porovnával právne názory troch senátov Ústavného súdu SR len a výlučne tých, ktoré súviseli s nálezom PL. ÚS 38/03-89. Táto námietka nijakým spôsobom nespochybňuje správnosť právneho názoru, ktorý Ústavný súd SR vyslovil. ÚS SR v konaniach o súlade právnych predpisov vždy posudzuje konkrétny právny predpis a konkrétne právne problémy ktoré sa s jeho znením spájajú. Právne názory ÚS SR ako najvyššej právnej authority, sú však vždy rešpektované a aplikované všeobecne súdmi aj v iných súdnych sporoch. Ústavný súd SR vo výroku Zjednocujúceho stanoviska k danej právnej otázke jasne uviedol, že „hmotnoprávne účinky nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PL. ÚS 38/03-89 (...) nastávajú pre všetkých účastníkov tohto konania ex tunc.“ Preto názor žalovaného je nesprávny.“

8. Dňa 11.07.2013 Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „Úrad“) vydal vyhlášku č. 221/2013 Z.z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike (ďalej len „Vyhláška“). Vyhláška pre

výrobcov elektriny zaviedla novú platbu za prístup do distribučnej sústavy (tzv. G-komponent), ktorá sa uplatňuje od 01.01.2014 (ďalej len „platba za prístup“). Žalobca uvedené platby za prístup uhradil v celkovej výške 12.605,62 Eur, a to spôsobom zápočtu zo strany žalovaného, pričom žalobca tvrdil, že nikdy nemal uzatvorenú zmluvu o prístupe so žalovaným. Žalovaný výslovne potvrdil úhrady formou zápočtu. Žalobca zotrval na tom, že so žalovaným má uzavretú iba Zmluvu o pripojení, pričom v žalobe považoval danú zmluvu za absolútne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi, pre nemožnosť plnenia a pre rozpor so zákonom, resp. jeho obchádzanie, nakoľko daná zmluva neupravuje distribúciu elektriny, plnenie zo Zmluvy o pripojení bolo v čase jej uzavretia fakticky, aj právne nemožné a zmluva o pripojení a konanie žalovaného je v rozpore s dobrými mravmi. Následne pred súdom trval na tom, že zmluvu o pripojení nemožno spájať s prístupom, už netrval na neplatnosti zmluvy.

9. Okresný súd mal preukázané, že žalobca so žalovaným uzavreli Zmluvu o pripojení zariadenia odberateľa - výrobcu do NN distribučnej sústavy zariadenia odberateľa - výrobcu do NN distribučnej sústavy dňa 20.12.2011 (č.I. 28 obsahu spisu), pričom podľa bodu 1.1 Zmluvy žalovaný sa zaväzuje zabezpečiť a umožniť odberateľovi za podmienok dohodnutých v tejto zmluve pripojenie zariadenia odberateľa do distribučnej sústavy žalovaného. V prílohe č.1 danej zmluvy bola dohodnutá maximálna rezervovaná kapacita 73,6 kW. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na prechodné ustanovenie - § 96 ods. 10 zák. č. 251/2012 Z.z., v zmysle ktorého každý, kto má už pripojené zariadenie, tak už má zákonom garantovanú kapacitu rezervovanú.

10. Z uvedeného podľa okresného súdu vyplýva, že žalovaný umožňuje žalobcovi fyzické pripojenie do distribučnej siete a zabezpečuje mu potrebnú kapacitu na pripojenie do distribučnej siete a v zmysle platnej právnej úpravy o podpore výroby vlastnej energie, obnoviteľných zdrojov energie má žalobca vlastne právo na to, aby žalovaný odoberal od žalobcu vyrobenú energiu, pričom žalovaný má túto povinnosť s tým, že žalobca nepotrebuje prístup do distribučnej siete, ale prístup je neoddeliteľne spätý s distribúciou a žalobca nedistribuuje energiu, odovzdáva ju len na rozhraní distribučnej siete žalovanému, ktorý preberá túto energiu, čiže vlastne žiadna zmluva o prístupe ani o distribúcii nikdy uzavretá nebola a žalobca prístup do distribučnej siete nepotrebuje. Preto neexistuje právny základ na to, aby žalovaný vyberal platby za prístup.

11. Pokiaľ žalobca v žalobe pôvodne trval na absolútnej neplatnosti Zmluvy o pripojení, okresný súd sa s týmto nestotožnil, nakoľko nezistil žiadny dôvod pre posúdenie absolútnej neplatnosti, pričom následne žalobca už netrval na neplatnosti. V zmluve o pripojení bola prejavovaná vôľa strán konania s riadne špecifikovaným predmetom zmluvy, pričom zmluva bola uzavretá v zmysle platných právnych predpisov. Zmluvu o pripojení však nemožno stotožňovať so zmluvou o prístupe, ide o dve odlišné zmluvy s rôznym vymedzením predmetu zmlúv. Súd nezistil ani rozpor s dobrými mravmi, ani nemožnosť plnenia, keďže v zmluve bol riadne špecifikovaný predmet plnenia v zmysle zák.č. 656/2004 Z.z. a súd nezistil ani rozpor so zákonom, resp. jeho obchádzanie. Daná zmluva ukladala žalovanému zabezpečiť pripojenie zariadenia odberateľa, t.j. žalobcu do distribučnej sústavy, avšak nejednalo sa o prístup v zmysle Zmluvy o prístupe. Pod danú Zmluvu o pripojení, ktorú posúdil súd za platne uzavretú, nemožno subsumovať Zmluvu o prístupe, ktorá nikdy nebola uzavretá.

12. Okresný súd mal nepochybne preukázané a medzi stranami bolo nesporné, že žalovaný vystavil žalobcovi faktúry za poplatok za prístup, ktorý bol uhradený formou zápočtu vo výške 12.605,62 Eur, hoci žalobca so žalovaným nikdy neuzatvoril žiadnu zmluvu o prístupe. Okresný súd však dané platby, resp. fakturáciu za prístup, považoval za protiústavné a bez právneho základu, nakoľko boli na základe neústavného právneho predpisu, pričom celý čas mu bola platba za prístup fakturovaná len na základe ustanovenia Vyhlášky, a to bez akéhokoľvek zmluvného základu. Na strane žalovaného tak došlo k bezdôvodnému obohateniu z dôvodu plnenia bez právneho dôvodu, a to vo výške 12.605,62 Eur.

13. Okresný súd poukázal na rozdielnosť pojmu pripojenie a prístup do distribučnej sústavy. Zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike (ako aj zákon č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby v znení neskorších predpisov) striktne rozlišujú medzi pripojením a prístupom do distribučnej sústavy. Ide o dve úplne odlišné záležitosti. Súd vzhľadom na uvedené skutočnosti sa preto zaoberal uvedenými pojmami, ako aj obsahom zmluvy, nakoľko zmluvu je nutné posudzovať podľa obsahu a nie podľa názvu a zároveň sa zaoberal aj vôľou zmluvných strán. Je nutné rozlišovať pojmy - pripojenie a prístup, medzi ktorými je v zmysle zákonných definícií diametrálny rozdiel. Aj ÚS SR rozlišuje medzi danými pojmami a konštatuje rozdiel a ich rozdielnu podstatu. V dôsledku toho

je nutné rozlišovať aj predmet daných zmlúv a nemožno ich zamieňať, resp. subsumovať jednu pod druhú. Pokiaľ nebola dohodnutá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, nemôže žalovaný požadovať platby od žalobcu a ak žalovaný ich poskytoval, nebolo to zmluvne dojednaná. Pokiaľ požaduje platby za prístup, resp. mal záujem taký prístup fakturovať, bolo v jeho záujme, aby si to zmluvne dojednal. Zmluva je dvojstranný právny úkon, v rámci ktorého dochádza k prejavu vôle zmluvných strán, teda ak sa má konštatovať zmluvný vzťah ohľadom prístupu, v žiadnom prípade nemôže jedna strana jednostranne umožňovať, ukladať bez prejavu vôle druhej strany, v danom prípade žalobcu. Z uvedeného je zrejmé, že zo Zmluvy o pripojení nevyplýva aj dojednanie prístupu a Zmluvu o prístupe do DS nemožno subsumovať pod Zmluvu o pripojení.

14. Podľa okresného súdu žalovaný účelovo vychádzal len z prvej časti podstaty prístupu uvedenej v dotknutom rozhodnutí ÚS SR, a to práva „vpustiť elektrinu“. Prehliada však druhú podstatnú vec, a to, že zmluva o prístupe v sebe musí zahŕňať aj dohodu o tom, že vyrobená elektrina má byť distribuovaná (prepravená) do stanoveného miesta. Uvedené vyplýva ako z definície prístupu podľa § 2 písm. a) bodu 12 Zákona o energetike, tak aj z definície zmluvy o prístupe podľa § 26 ods. 5 Zákona o energetike a rovnako aj z dotknutého rozhodnutia Ústavného súdu SR. S ohľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že vymedzenia pojmu prístup do distribučnej sústavy, ktoré vo svojich vyjadreniach uvádza žalovaný, nekorešponujú so zákonnou definíciou prístupu do distribučnej sústavy a rovnako ani s právnym názorom ÚS SR, ktorý je uvedený v predmetnom náleze. Žalovaný svojimi tvrdeniami vytvára bez opory v právnej úprave akýsi vlastný inštitút „prístupu“, ktorý považuje za nevyhnutný predpoklad pre výrobu elektriny a jej dodávku na základe zmluvy o výkupe elektriny na straty zo strany žalobcu. Žalovaný predložil technickú odbornú analýzu s názvom „Technicko - odborné posouzení využívání kapacity distribuční soustavy výrobcí elektriny“ (č.l. 196) a ako prílohu aj znalecký posudok č. 43/2018 vo veci posúdenia využívania distribučnej sústavy výrobcami elektriny vypracovaný STU v Bratislave (č.l. 257 spisu).

15. Okresný súd zdôraznil, že Zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcie elektriny je samostatný zmluvný typ podľa § 26 ods. 5 zákona o energetike. Táto zmluva je uzatváraná zo strany distribučných spoločností. Nemôže byť nahradená zmluvami inými alebo akýmisi nešpecifikovanými ústnymi alebo nepísomnými dohodami alebo dokonca zmluvou o pripojení. „Táto zmluva má tri povinné obsahové náležitosti podľa § 26 ods. 5 cit.zák. - 1/ záväzok rezervovať dohodnutú kapacitu, 2/ umožniť prístup a 3/ záväzok žalovaného prepraviť pre účastníka trhu s elektrinou, ktorej množstvo je obmedzené výškou rezervovanej kapacity, elektrinu. Tento tretí záväzok nikdy v žiadnej jednej zmluve uzatvorenej medzi stranami konania nebol zakontrahovaný v akejkoľvek forme, či písomnej alebo ústnej. Nález ÚS SR jednoznačne konštatuje, že vyhláška č. 221/2013 je v rozpore v časti: „A to aj v prípade, ak takýto výrobca nemá s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o pripojení alebo zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny“. ÚS SR teda jednoznačne vyslovil, že na to, aby bola možnosť uplatňovať poplatok za G-komponent, musí byť medzi účastníkmi, t.j. medzi prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy a výrobcou elektriny, uzatvorená zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny ako konkrétny zmluvný typ, ktorý je upravený v § 26 ods. 5 zákona o energetike a pokiaľ táto zmluva uzatvorená nie je, nie je možné tento poplatok uplatňovať. Rezervovaná kapacita, na ktorú poukazoval žalovaný, je právom výrobcu, ktoré vyplýva zo zmluvy o pripojení a za túto bol zaplatený jednorazový poplatok v rámci zmluvy o pripojení. Z praxe je zrejmé, že žiadny výrobca elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, ktorý má právo na podporu, minimálne do r. 2016 nevyužíval žiadnu distribučnú službu v zmysle toho, že by žiadal prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy, aby prepravil elektrickú energiu ku koncovému odberateľovi. A nerobil to preto, pretože mal garantovanú cenu na straty. Tá cena na straty v kombinácii s cenou podpory, s cenou doplatku, mu vždy dávala garantovanú cenu na 15 rokov. Takže to nedávalo pre neho žiadny ekonomický zmysel. Teda jediné, čo výrobcovia elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov robili, bolo, že dodávali a odovzdávali v odovzdávacom mieste na začiatku sústavy, odovzdávali prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy vyrobenú elektrickú energiu a prevádzkovateľ je povinný ju prevziať a zaplatiť za ňu. Čiže oni mali odber garantovaný a nebol dôvod využívať a nikto ju ani nevyužíval tú distribučnú službu. Je nespochybniteľné, že v prípade, ak nie je uzatvorená medzi účastníkmi písomná zmluva podľa § 26 ods. 5 cit.zák., ani žiadna iná (inominátna, ústna a už vôbec nie zmluva o pripojení), tak v takomto prípade táto platba nemala byť nikdy uplatňovaná. To jednoznačne vyplýva z nálezu ústavného súdu a akýkoľvek iný výklad je v priamom rozpore s týmto nálezhom ústavného súdu a je výkladom účelovým a tendenčným.“

16. Zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, distribúcii elektriny je konkrétny zmluvný typ podľa § 26 ods. 5 zákona o energetike. Ústavný súd SR vyslovil, že keď táto zmluva uzatvorená nie je s distribučnou spoločnosťou, nemá byť platený G-komponent. Žalobca takú zmluvu uzatvorenú nemá. Táto zmluva má konkrétny obsahový rámec a má tri podstatné obsahové náležitosti, ktoré nie sú v žiadnej inej zmluve medzi stranami tohto konania, ani nikde neboli žiadnou, ani konkludentnou, ani ústnou formou uzatvorené.

17. Okresný súd opätovne poukázal na bod 1. Zmluvy o pripojení, podľa ktorého žalovaný sa zaväzuje zabezpečiť a umožniť pripojenie zariadenia odberateľa do distribučnej sústavy SSE-D. Predmetom Zmluvy o pripojení je výlučne pripojenie žalobcovho zariadenia na výrobu elektriny do distribučnej sústavy žalovaného, a nie dohoda o prístupe žalobcu do distribučnej sústavy žalovaného. Prístup je možné dohodnúť len v Zmluve o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Obsah, ako aj podstatné náležitosti zmluvy o pripojení a zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, sú odlišné. Súd poznamenáva, že aj zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike, v znení účinnom od 01.01.2011 do 31.07.2012 (ďalej len „Starý zákon o energetike“) rozlišoval medzi pripojením do distribučnej sústavy a prístupom do distribučnej sústavy. Starý zákon o energetike (rovnako ako v súčasnosti platný Zákon o energetike), taktiež obsahoval zákonnú definíciu prístupu do distribučnej sústavy. Podľa § 2 písm. a), bodu 23.2. Starého zákona o energetike sa prístupom do sústavy rozumie „prístup na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Je nepochybné, že aj predchádzajúca právna úprava jednoznačne vyžadovala, aby bol prístup dohodnutý v zmluve o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Distribúciou elektriny sa podľa § 2 písm. b), bodu 7. „starého“ zákona o energetike rozumie „preprava elektriny distribučnou sústavou na časti vymedzeného územia“. Z uvedených ustanovení vyplýva, že aj podľa predchádzajúceho znenia zákona o energetike sa zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny zabezpečoval prístup do distribučnej sústavy, a to výlučne len pre účely prepravy elektriny distribučnou sústavou prevádzkovateľom na časti vymedzeného územia, tzn. na účely distribúcie elektriny (o tom svedčí kumulatívna spojka „a“ ako definičný znak zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny).

18. V zmysle vyššie uvedeného vyplýva, že aj predchádzajúca právna úprava záväzne definovala pojem prístup a vyžadovala, aby prístup bol dohodnutý na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny a zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii umožňovala výrobcovi využívať distribučnú sústavu pre účely distribúcie elektriny inému subjektu, a teda upravovala podmienky takéhoto využívania a distribúcie. Zhrňujúc vyššie uvedené podľa predchádzajúceho zákona o energetike k pripojeniu siete dochádzalo na základe „zmluvy o prístupe a pripojení“, ktorú bol výrobca elektriny podľa § 21 ods. 2 písm. a) povinný uzatvoriť s prevádzkovateľom distribučnej sústavy, avšak jej predmetom bolo výlučne fyzické pripojenie elektroenergetického zariadenia alebo odberného elektrického zariadenia do sústavy. Napokon aj zmluva o pripojení, ktorú uzatvoril žalobca so žalovaným, obsahuje výlučne dohodu o pripojení žalobcových zariadení na výrobu elektriny do distribučnej sústavy. Z uvedeného je zrejmé, že právo prístupu do distribučnej sústavy bolo aj podľa tzv. starého zákona o energetike výlučne predmetom zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Aj z uvedených dôvodov (pojmových nejasností) došlo Zákonom o energetike k spresneniu zákonných definícií prístupu do distribučnej sústavy a pripojenia do distribučnej sústavy. Dôvodová správa k § 2 Zákona o energetike v tejto súvislosti uvádza, že „Zmena reaguje na skutočnosť, že v aplikačnej praxi dochádza často k zámene pojmov pripojenie a prístup.“ Tvrdenia žalovaného ohľadom toho, že má zabezpečený zmluvný vzťah prístupu do distribučnej sústavy na základe Zmluvy o pripojení, nenachádzajú oporu v hmotnom práve a v konečnom dôsledku ani v samotnom predmete Zmluvy o pripojení.

19. Strany predložili viaceré zmluvy, ktoré však nepreukazujú relevantný stav. Pokiaľ predložili Zmluvu o distribúcii elektriny, či Rámcovú distribučnú zmluvu, či inú zmluvu než zmluvu o prístupe, tieto sa týkajú výlučne zmluvného vzťahu medzi inými zmluvnými stranami, teda nejde o vzťah sporných strán. Predložené zmluvy sa netýkajú predmetu sporu a vôbec nesúvisia s predmetom konania. Predložené listiny nepreukazujú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny medzi žalobcom a žalovaným. Taktiež za Zmluvu o prístupe nemožno považovať ani predloženú Zmluvu o výkupe elektriny na krytie strát a Zmluvu o doplatku. Právna úprava v spojitosti s vysloveným názorom Ústavného súdu SR jednoznačne stanovuje uzavretie Zmluvy o prístupe, avšak súd nemal preukázané jej uzavretie v žiadnej forme. Predložené zmluvy nie sú zmluvami o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Predložená zmluva o distribúcii elektriny je uzavretá medzi žalovaným a tretím subjektom,

ktorým nie je žalobca. Taktiež aj predložená Rámcová distribučná zmluva nie je zmluvou so žalobcom. Súd poukazuje, že keby aj bola uzavretá Zmluva o dodávke a distribúcii elektriny pred účinnosťou novelizovaného právneho predpisu, tá sa po účinnosti súčasného Zákona o energetike považuje za zmluvu o združenej dodávke elektriny a predmetná zmluva nie je zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Je zrejmé, že zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny môže uzatvoriť len žalovaný ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy (§ 26 ods. 5 Zákona o energetike). Podľa názoru súdu je absurdné, že v prípade postavenia žalobcu ako odberateľa, sa žalovaný snaží preukázať využívanie prístupu a umožnenie prístupu a teda existenciu zmluvy o prístupe tak, že odkazuje na iný druh zmluvy, ktorú navyše so žalobcom uzatvoril úplne iný subjekt ako žalovaný. Žalobca od začiatku tvrdí, že nemá so žalovaným uzatvorenú žiadnu zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, a to ani ako odberateľ a opak jeho tvrdenia nebol preukázaný, ako ani vôľa žalobcu uzavrieť takú zmluvu. Okresný súd nemal preukázaný žiadny úmysel žalobcu prejavíť vôľu smerujúcu uzavrieť zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy v zmysle § 266 Obchodného zákonníka.

20. Okresný súd posúdil nárok žalobcu za opodstatnený z dôvodu neuzavretia zmluvy o prístupe, a preto uhradený poplatok za prístup je žalovaný povinný vrátiť žalobcovi. Keďže zmluva o prístupe nebola uzavretá, žalobca nebol povinný platiť, jeho povinnosť z ničoho zákonného nevyplýva a predsa vyhláška nemôže stanovovať dané povinnosti, čo konštatoval aj Ústavný súd SR.

21. Predmetom tohto sporu je výlučne právna otázka, a to, či medzi žalobcom a žalovaným existuje obchodnoprávny vzťah založený zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny alebo nie. Predložená technická analýza, ako ani schéma, či grafy, žiadnym spôsobom nedáva jej odpoveď na túto právnu otázku. Táto analýza, posúdenie, nepreukazuje existenciu obchodno-právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným založeným zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, ktorá je jediným právnym základom pre uhrádzanie platby za prístup. Predmetný listinný dôkaz je tak irelevantný a žiadnym spôsobom nespochybňuje legitímny nárok žalobcu na vrátenie uhradených platieb za prístup do distribučnej sústavy, resp. nárok na doplatenie vystavených faktúr za doplatok. Technicko-odborné posúdenie využívania kapacity je pre danú vec irelevantné, nakoľko podstatou je právne posúdenie a technické otázky a odpovede sú pre právne posúdenie s poukazom na zákonné definície sporných pojmov a rozhodnutia ÚS SR, irelevantné. Výklad žalovaného by mal za následok, že Úrad môže kedykoľvek vymyslieť akúkoľvek platbu, ktorú budú distribučné spoločnosti od výrobcov elektriny vyberať, títo sa ale nikdy nedomôžu spravodlivosťou a návratu týchto platieb. Takýto stav nemožno označiť za ústavnokonformný, ani za naplňajúci princíp právnej istoty. Ak totiž má byť zachovaný princíp právnej istoty, jeho nevyhnutným predpokladom je, že nová právna úprava nebude neústavne zasahovať do práv subjektov. K takémuto zásahu však došlo zavedením neústavnej platby za prístup, čím bola jasne zasiahnutá právna istota výrobcov elektriny. V právnom štáte je nevyhnutné, aby v prípade neústavného zásahu došlo následne aj k spravodlivej náprave. Pokiaľ žalovaný namietá, že aplikáciou nálezu ÚS SR by v tomto spore boli neproporcionálne postihnuté jeho práva, toto tvrdenie nie je pravdivé a nemá žiaden argumentačný základ. V prvom rade totiž poškodeným subjektom je žalobca, nie žalovaný. Nie je dôvod, prečo by práva žalovaného, ktorý poberal neústavné platby, mali prevážiť nad právami žalobcu, ktorý tieto platby bol nútený uhrádzať. Žalobca zdôraznil, že k neproporcionálnemu zásahu by došlo jedine v prípade, ak by žalobcovi ani po rozhodnutí ÚS SR, neboli tieto platby vrátené a že predsa žalobca sa nedomáha žiadnej náhrady škody, žalobca sa domáha len toho, čo bolo bez právneho dôvodu uhradené žalovanému. Je v absolútnom rozpore s elementárnou spravodlivosťou, aby sa výrobca elektriny nemohol domôcť vrátenia platieb, ktoré bol neústavným predpisom roky nútený uhrádzať. Tieto platby navyše uhrádzal žalovanému „za nič“. Prístup totiž žalobca nikdy nevyužíval, ani nechcel využívať. Nemožno chrániť subjekty profitujúce na neústavnej právnej úprave na úkor poškodených subjektov.

22. Z vykonaného dokazovania, ako aj z právneho posúdenia vzhľadom na citované zákonné ustanovenia vyplýva, že je potrebné odlišovať medzi zmluvou o pripojení a medzi zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy. Súd mal preukázané iba uzatvorenie zmluvy o pripojení stranami v konaní ako zmluvnými stranami. Uzatvorenie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy je fakultatívnou možnosťou (právom) výrobcu elektriny (na rozdiel od zmluvy o pripojení do distribučnej sústavy, uzatvorenie ktorej je povinnosťou výrobcu elektriny v zmysle § 27 ods. 2 a) zák. o energetike). Úrad pre reguláciu sieťových odvetví vydal vyhlášku č. 221/2013 Z.z., ktorá zaviedla platbu za prístup do distribučnej sústavy, ktorá sa uplatňovala od 01.01.2014, pričom platba za prístup bola možná len na základe zmluvného záväzkového vzťahu. V tejto súvislosti bolo nutné posúdiť, či medzi stranami sporu bola vôľa uzatvoriť aj zmluvu o

prístupe. S poukazom na § 34 Občianskeho zákonníka, § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka okresný súd nemal preukázané, že by žalobca prejavil vôľu takú zmluvu o prístupe uzavrieť. Okresný súd skonštatoval, že žalobca nikdy neuzavrel predmetnú zmluvu a taká zmluva nie je ani obsiahnutá v uzavretej zmluve o pripojení, nakoľko neobsahuje náležitosti zmluvy o prístupe, ako bolo vyššie uvedené v odôvodnení tohto rozhodnutia. Predmet zmluvy bol jednoznačne stanovený a špecifikovaný v zmluve a z ničoho nevyplýva, že by táto zmluva zahŕňala aj zmluvu o prístupe. Z ničoho nevyplýva uzavretie danej zmluvy aj v ústnej forme. Súd teda skonštatoval, že medzi stranami nebola uzavretá žiadna zmluva o prístupe. Pokiaľ žalovaný poukazoval aj na nejakú rámcovú zmluvu, táto nebola uzavretá medzi stranami konania, teda nejde o záväzkový vzťah medzi stranami konania ako zmluvnými stranami. Pokiaľ žalovaný poukazoval na údaj obsiahnutý v prílohe č.1 zmluvy o pripojení - rezervovaná kapacita, ide o náležitosť zmluvy o pripojení, nebola preukázaná vôľa oboch zmluvných strán na uzavretie aj zmluvy o prístupe, zo zmluvy o pripojení jednoznačne vyplýva predmet týkajúci sa pripojenia a nie prístupu. Súd mal preukázané, že strany konania uzavreli zmluvu o pripojení, v rámci ktorej bola určená rezervovaná kapacita, čo nemožno považovať za dojednanie aj prístupu.

23. Žalobca si uplatnil aj úroky z omeškania od nasledujúceho dňa po tom, ako sa jednotlivé úhrady dostali do dispozičnej sféry žalovaného. Okresný súd sa nestotožnil s názorom žalobcu ohľadom vzniku omeškania, t.j. od momentu, kedy sa plnenia žalobcu dostali do dispozičnej sféry žalovaného, keďže išlo o bezdôvodné obohatenie. Súd posúdil omeškanie žalovaného až od 15.02.2018, nakoľko žaloba bola žalovanému doručená dňa 14.02.2018. Keďže nebola preukázaná žiadna predchádzajúca výzva žalobcu na zaplatenie, v zmysle ustálenej súdnej praxe žaloba nahrádza takú výzvu a teda žalovaný sa dostal do omeškania nasledujúcim dňom po doručení takej výzvy, t.j. žaloby, teda od 15.02.2018. Okresný súd teda priznal úroky z omeškania až od 15.02.2018, a to vo výške 8% ročne, čo je výška stanovená od daného obdobia, pričom súd danú výšku osobitne nedokazoval v súlade s ustanoveniami CSP, daná výška je primeraná a je známa z činnosti súdu a verejne známa, preto ju nebolo potrebné osobitne dokazovať v zmysle CSP. Keďže žalobca si uplatnil úroky z jednotlivých súm od jednotlivých období vo výške aj nad 8% ročne, súd žalobu v danej časti, t.j. úroky z omeškania prevyšujúce 8% a úroky z omeškania do 14.02.2018 z jednotlivých požadovaných súm, zamietol a priznal iba úroky z omeškania vo výške 8% od 15.02.2018 z celkovej sumy 12.605,62 Eur.

24. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, § 262 ods. 1 a ods. 2 CSP, čl. 4 CSP a priznal náhradu trov žalobcovi v rozsahu 100%, a to aj napriek tomu, že v časti uplatnených úrokov z omeškania za obdobie do 14.02.2018 a prevyšujúcich nad 8% ročne, zamietol. Okresný súd hoci rozhodoval podľa pomeru úspechu a neúspechu, posúdil, že neúspech žalobcu sa týka iba časti úrokov z omeškania, teda iba príslušenstva, a teda taký neúspech považuje súd za nepatrný. Preto okresný súd v zmysle zaužívanej súdnej praxe v spojitosti s článkom 4 CSP rozhodol tak, že priznal žalobcovi náhradu trov voči žalovanému v rozsahu 100 %, pričom súd má za to, že za týchto okolností je vhodné a spravodlivé aplikovať čl. 4 CSP a posúdil, že ide len o nepatrný úspech žalovaného, či neúspech žalobcu spočívajúci iba v príslušenstve, preto nebol dôvod pomerne rozdeľovať trovy. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v zmysle § 262 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

25. Proti tomuto rozsudku podal rozsiahle odvolanie žalovaný, ktorý namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a okresný súd rozhodol bez toho aby prihliadol na návrhy žalovaného a nevykonal ani jeden z dôkazov predložených žalovaným, potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností a dospel - aj na základe toho, že nevykonal nijaký z dôkazov - k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku vyššie uvedených väd, následne aj rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Domáhal sa zmeny rozsudku podľa § 388 CSP tak, aby odvolací súd zmenil prvý výrok rozsudku, tak že žalobu zamietla, zmenil tretí výrok rozsudku o trovách konania tak, že žalovanému prizná náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%. Predmetom konania je nárok na vydanie tzv. bezdôvodného obohatenia, ktoré malo na strane žalovaného vzniknúť z titulu plnenia poskytnutého mu žalobcom (za prístup žalobcu do distribučnej sústavy), účtovaného na základe cenových rozhodnutí Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“) a v súlade s vyhláškou ÚRSO č. 221/2013 Z.z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „Vyhláška“), pričom časť Vyhlášky (a to v § 26 ods. 23 Vyhlášky) bola vyhlásená za protiústavnú. „Výška platby za prístup do distribučnej sústavy sa určovala podľa cenového rozhodnutia ÚRSO, pričom ÚRSO vydal nasledovné rozhodnutia:

- Cenové rozhodnutie č. 0024/2014/E zo dňa 28.11.2013,

- Cenové rozhodnutie č. 0015/2015/E zo dňa 28.11.2014,
- Cenové rozhodnutie č. 0013/2016/E zo dňa 27.11.2015,
- Cenové rozhodnutie č. 0194/2017/E zo dňa 23.02.2017.

Ústavný súd Slovenskej republiky dňa 22.06.2016 vydal Nález PL. ÚS 17/2014-132, v ktorom rozhodol, že:

1. Ustanovenie § 26 ods. 23 v časti „a to aj v prípade, ak takýto výrobca elektriny nemá s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny“ vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 221/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike v znení neskorších predpisov, nie je v súlade s čl. 13 ods. 1 písm. a) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 123 Ústavy Slovenskej republiky a v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Vo zvyšnej časti návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky nevyhovuje. “ Zmluva o pripojení je právoplatným a účinným právnym úkonom, ktorý upravuje vzájomné práva a povinnosti žalobcu a žalovaného a z ktorého je potrebné vychádzať pri posudzovaní existencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy. Existenciu zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy je potrebné zisťovať v súlade so zákonom č. 656/2004 Z. z. o energetike. Súd prvej inštancie však posudzoval otázku existencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy, výklad práva a povinnosti výrobcu elektrickej energie, ako aj výklad jednotlivých pojmov podľa zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike. Okresný súd aplikoval na prejednávany prípad zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike a nie zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike porušil tým základné právo žalovaného na súdnu ochranu garantovanú v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Žalovaný uviedol, že na prejednávany prípad je potrebné aplikovať a následne vychádzať z § 2 písm. a) bod 23.2 zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike, § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 o energetike a zároveň poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IM Obdo V 16/ 2006-485, zo dna 26.03.2009, § 24 ods. 1 písm. d) zákona č. 656/2004 Z.z., § 27 ods. 1 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, § 28 ods. 1 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, § 29 ods. 1 písm. b) zákona č. 656/2004 Z.z., § 21 ods. 1 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, § 2 písm. b) číslo 21 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, § 2 písm. b) číslo 25 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, § 2 písm. b) číslo 19 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, § 24 ods. 1 zákona č. 656/2004 o energetike. Zákon č. 656/2004 o energetike spája existenciu zmluvy o distribúcii elektriny s prevádzkovateľom distribučnej sústavy výlučne s oprávneným odberateľom, dodávateľom električky a obchodníkom s elektrinou. Inak povedané, z vyššie citovaných ustanovení je zrejmé, že len označené subjekty majú zo zákona č. 656/2004 o energetike právo uzatvoriť zmluvu o distribúcii elektriny s prevádzkovateľom distribučnej sústavy. Na strane druhej, zákon č. 656/2004 o energetike jasne definuje práva výrobcu elektrickej energie, pričom medzi tieto práva neradí právo uzatvoriť s prevádzkovateľom distribučnej sústavy zmluvu o distribúcii elektrickej energie. Zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike pri výrobcovi elektrickej energie jasne stanovuje povinnosť výrobcu uzatvoriť s prevádzkovateľom distribučnej sústavy zmluvu o prístupe a o pripojení k sústave s prevádzkovateľom sústavy. Žalobca vystupuje v právnych vzťahoch so žalovaným ako účastník trhu s elektrinou podľa § 18 ods. 2 zákona č. 656/2004 o energetike (obdobne tak podľa § 15 ods. 2 zákona č. 251/2012 o energetike) v postavení odberateľa elektriny a tiež v postavení výrobcu elektriny. Žalovaný však vo všetkých vzťahoch so žalobcom vystupuje len v postavení prevádzkovateľa distribučnej sústavy (ďalej označený aj „PDS“). Odberateľom elektriny je osoba, ktorá odoberá elektrinu z distribučnej sústavy žalovaného (PDS) a výrobca je osoba, ktorá elektrinu do distribučnej sústavy dodáva. Elektrina je vecou v právnom slova zmysle (ovládateľná prírodná sila), ktorú nie je možné skladovať, ale je možné exaktne zmerať. Elektrinu ako vec žalobcovi (ako odberateľovi) predáva (dodáva) podľa spomínaného zákona dodávateľ elektriny, spoločnosť V-Elektra Slovakia, s.r.o. (t.j. iný subjekt ako žalovaný) a rovnako od žalobcu (ako výrobcu) elektrinu vykupuje (odoberá) spoločnosť Stredoslovenská energetika, a.s. (t.j. iný subjekt ako žalovaný). Okresný súd vôbec nerozlišoval túto právnu a vecne preukázanú skutočnosť (teda postavenie žalobcu ako odberateľa a ako výrobcu). Tým, že okresný súd nerozlišoval v konaní rozdielnosť právneho postavenia žalobcu voči žalovanému, rozdielnosť v postavení odberateľa elektriny a výrobcu elektriny, nesprávne rozlišoval aj samotný pojem pripojenie a prístup do distribučnej sústavy. Hoci Okresný súd Žilina aplikoval na prejednávany prípad nesprávny právny predpis, a teda výklad aplikovanej právnej normy na spornú vec nemôže obstať, nedá sa nevyjadriť k niektorým úvahám súdu prvej inštancie nachádzajúcich sa v rozsudku.

26. Odvolateľ namietal, že napadnutý rozsudok považoval za rozporný, nakoľko okresný súd nevysvetlil, prečo v jednom prípade vyvodzuje obsah zmluvy z kumulatívnej spojky „a“ a v inom prípade tak nerobí. V tomto smere je rozsudok ako arbitrárny. V kontexte záverov okresného súdu vyjadrených v odseku 50. rozsudku je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil dojednanie o

maximálnej rezervovanej kapacity. Zmluva o pripojení je podpísaná tak žalobcom ako aj žalovaným, a teda predstavujú ich vôľu upraviť si vzájomné vzťahy zadaným spôsobom, z čoho je zrejmé, že obe zmluvné strany (tak žalobca ako aj žalovaný) prejavili vôľu vo výške maximálnej rezervovanej kapacity stanovenej v prílohe č. 1. Zákon č. 656/2004 o energetike v § 2 písm. a) bod 23 hovorí o tom, že prístupom do sústavy sa rozumie prístup na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Avšak, pokiaľ ide o náležitosti tejto zmluvy, zákon mlčí. Pokiaľ by však mal byť obsah tejto zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny vyvodenej z § 26 ods. 5 zákona č. 251/2012 o energetike, tak platí, že žalovaný ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy sa zaväzuje rezervovať dohodnutú distribučnú kapacitu, umožniť prístup do sústavy a prepraviť pre účastníka trhu s elektrinou množstvo elektriny výkonovo obmedzené výškou rezervovanej kapacity. Prevažná väčšina odberateľov má teda prístup a distribúciu zabezpečenú prostredníctvom svojho dodávateľa, ktorý im poskytuje tzv. univerzálnu službu - prístup, distribúciu, dodávku elektriny - prostredníctvom zmluvy o združenej dodávke elektriny. Takáto služba sa poskytuje z dôvodu zjednodušenia komunikácie a administratívy zo strany odberateľov - zjednodušene povedané, aby voči ním vystupoval v pozícii zmluvného partnera (pre fakturáciu, komunikáciu, sťažnosti a pod.) jediný subjekt, a to vybraný dodávateľ elektriny. Z princípu fungovania trhu s elektrinou je však zrejmé, že dodávateľ neposkytuje prístup a distribúciu elektriny samostatne. Žalobca v postavení výrobcu má zabezpečený faktický prístup do distribučnej sústavy a tento prístup aj využíva. Inak povedané z technického a faktického hľadiska je využívanie kapacity distribučnej sústavy zo strany žalobcu nesporné. Fakticky medzi žalobcom a žalovaným nesporne dochádza k využívaniu distribučnej kapacity tým, že žalobca dodáva do distribučnej sústavy vyrobenú elektrinu, a tým dochádza k využívaniu distribučnej sústavy. Predložené Technické-odborné posúdenie je treba považovať za plnohodnotný dôkaz, pričom z neho mal vychádzať pri zodpovedaní na položenú právnu otázku a teda, či medzi žalobcom a žalovaným existuje zmluva o prístupe do distribučnej sústavy. Napadnutý rozsudok podľa odvolateľa nespĺňa zákonné požiadavky uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Ústavný súd Slovenskej republiky posudzoval otázku nesúlady označených ustanovení vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 221/2013 Z. z. o cenovej regulácii, okrem iných so zákonom č. 251/2012 Z. z. o energetike. Je teda zrejmé, že právna úprava obsiahnutá v zákone 656/2004 Z. z. o energetike sa považuje za rozhodnú, nebola Ústavným súdom vôbec posudzovaná a teda Ústavný súd SR sa vôbec nevyjadril k otázke zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy v kontexte zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike, rovnako tak neposudzoval a nevyjadril sa k otázke podstatných náležitostí takejto zmluvy v zmysle tohto zákona a ani neposudzoval a nevyjadril sa k otázke formy takejto zmluvy v zmysle tohto zákona. Ústava SR, resp. zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „Zákon o ÚS“) neobsahujú explicitnú úpravu účinkov tohto typu rozhodnutia ústavného súdu. Zjednocujúce stanovisko sa pritom týkalo osobitnej situácie, na ktorú dopadalo § 41b ods. 2 Zákona o ÚS SR. Zjednocujúce stanovisko, na ktoré sa odvoláva žalobca, teda rieši skutkovo aj právne úplne odlišnú situáciu, a teda nie je možná jeho aplikácia v tomto spore. Pokiaľ by bola použitá, bolo by to jednoznačné absolutizovanie princípu účinnosti Nálezu ÚS SR ex tunc, a teda plné popretie ústavného princípu, textu zákona i rozhodovacej praxe rozhodnutia Ústavného súdu SR pôsobia vždy ex nunc - napokon potvrdili aj neskoršie rozhodnutia Ústavného súdu SR PL.ÚS 15/08, PLUS 4/09, PL.ÚS 17/08 (ktoré sú uvedené vyššie) a ktoré predložil žalovaný ako dôkaz. Žiadal odvolací súd, aby v zmysle § 388 CSP rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne, nakoľko je podľa žalovaného nedôvodná a zaviazal ho k náhrade trov konania v rozsahu 100%.

27. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), a to aj z dôvodu, že konajúci súd rozhodol bez toho, aby prihliadol na návrhy žalovaného, súd prvej inštancie nevykonal ani jeden z dôkazov predložených žalovaným, potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP), súd prvej inštancie dospel - aj na základe toho, že nevykonal nijaký z dôkazov - k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a v dôsledku vyššie uvedených väd, následne aj rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Z procesného hľadiska sa domáha zmeny rozsudku podľa § 388 CSP tak, aby odvolací súd zmenil prvý výrok rozsudku tak, že žalobu zamietá, zmenil tretí výrok rozsudku o trovách konania tak, že žalovanému priznáva náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%. Predmetom konania je nárok na vydanie tzv. bezdôvodného obohatenia, ktoré malo na strane žalovaného vzniknúť z titulu plnenia poskytnutého mu žalobcom (za prístup žalobcu do distribučnej sústavy), účtovaného na základe cenových rozhodnutí Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“) a v súlade s vyhláškou ÚRSO č. 221/2013 Z.z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „Vyhláška“), pričom časť Vyhlášky (a to v § 26 ods. 23 Vyhlášky) bola

vyhlásená za protiústavnú. „Výška platby za prístup do distribučnej sústavy sa určovala podľa cenového rozhodnutia ÚRSO, pričom ÚRSO vydal nasledovné rozhodnutia:

- Cenové rozhodnutie č. 0024/2014/E zo dňa 28.11.2013,
- Cenové rozhodnutie č. 0015/2015/E zo dňa 28.11.2014,
- Cenové rozhodnutie č. 0013/2016/E zo dňa 27.11.2015,
- Cenové rozhodnutie č. 0194/2017/E zo dňa 23.02.2017.“

Ústavný súd Slovenskej republiky dňa 22.06.2016 vydal Nález č.k. PL. ÚS 17/2014-132. Súd prvej inštancie však posudzoval otázku existencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy, výklad práva a povinnosti výrobcu elektrickej energie, ako aj výklad jednotlivých pojmov podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike. Okresný súd sa otázkou aplikácie zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike na predmetný prípad dôsledne nezaoberal. Pokiaľ sa zaoberal touto otázkou, tak výlučne len v ods. 40. a 41. rozsudku. Okresný súd aplikoval na prejednávany prípad zákon č. 251/2012 o energetike a nie zákon č. 656/2004 o energetike porušil tým základné právo žalovaného na súdnu ochranu garantovanú v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Odvolateľ citoval z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IM Obdo V 16/2006-485, zo dňa 26.03.2009 a § 24 ods. 1 písm. d) zákona č. 656/2004 o energetike, § 27 ods. 1 zákona č. 656/2004 o energetike, § 28 ods. 1 písm. a) zákona č. 656/2004 o energetike, § 29 ods. 1 písm. b) zákona č. 656/2004 o energetike, § 2 písm. b) číslo 21 zákona č. 656/2004 o energetike, § 2 písm. b) číslo 25 zákona č. 656/2004 o energetike, § 2 písm. b) číslo 19 zákona č. 656/2004 o energetike, § 24 ods. 1 zákona č. 656/2004 o energetike a konštatoval, že je možné prijať záver, že zákon č. 656/2004 o energetike rozlišuje práva a povinnosti výrobcov elektrickej energie ako aj práva a povinnosti oprávnených odberateľov, dodávateľov elektriny resp. obchodníkov s elektrinou. Zákon č. 656/2004 o energetike spája existenciu zmluvy o distribúcii elektriny s prevádzkovateľom distribučnej sústavy výlučne s oprávneným odberateľom, dodávateľom elektriny a obchodníkom s elektrinou. Inak povedané, z vyššie citovaných ustanovení je zrejmé, že len označené subjekty majú zo zákona č. 656/2004 o energetike právo uzatvoriť zmluvu o distribúcii elektriny s prevádzkovateľom distribučnej sústavy. Na strane druhej, zákon č. 656/2004 o energetike jasne definuje práva výrobcu elektrickej energie, pričom medzi tieto práva neradí právo uzatvoriť s prevádzkovateľom distribučnej sústavy zmluvu o distribúcii elektrickej energie. Zákon č. 656/2004 o energetike pri výrobcovi elektrickej energie jasne stanovuje povinnosť výrobcu uzatvoriť s prevádzkovateľom distribučnej sústavy zmluvu o prístupe a o pripojení k sústave s prevádzkovateľom sústavy. V ďalších ustanoveniach zákon č. 656/2004 o energetike (§ 24 ods. 1 písm. d) zákona) spája prístup do distribučnej sústavy s kapacitou sústavy, keď zakotvuje oprávnenie žalovaného odmietnuť prístup do sústavy z dôvodu nedostatku kapacity sústavy. Žalobca vystupuje v právnych vzťahoch so žalovaným ako účastník trhu s elektrinou podľa § 18 ods. 2 zákona č. 656/2004 o energetike (obdobne tak, podľa § 15 ods. 2 zákona č. 251/2012 o energetike) v postavení odberateľa elektriny a tiež v postavení výrobcu elektriny. Žalovaný však vo všetkých vzťahoch so žalobcom vystupuje len v postavení prevádzkovateľa distribučnej sústavy (ďalej označený aj „PDS“). Odberateľom elektriny je osoba, ktorá odoberá elektrinu z distribučnej sústavy žalovaného (PDS) a výrobca je osoba, ktorá elektrinu do distribučnej sústavy dodáva. Práve zohľadnenie zásadnej rozdielnosti postavenia žalobcu - ako odberateľa a ako výrobcu, v predmete sporu nebolo okresným súdom vykonané a posúdené dostatočne a tento rozdiel okresný súd vôbec nevzal do úvahy a vyhodnotil v rozpore so zákonom č. 656/2004 a tiež s platným a účinným zákonom č. 251/2012 o energetike. Z toho potom vyplynuli aj nesprávne právne závery súdu, že žalobca na to, aby mohol ako výrobca elektriny využívať distribučnú sústavu, teda mal prístup k distribučnej sústave, musí mať zabezpečenú aj distribúciu elektriny. Tento právny záver je však v rozpore so zákonom č. 656/2004 o energetike a rovnako tak aj so zákonom č. 251/2012 o energetike) a nezohľadňuje technickú a vecnú stránku poskytovania kapacity v distribučnej sústave. Tým, že okresný súd nerozlišoval v konaní rozdielnosť právneho postavenia žalobcu voči žalovanému, rozdielnosť v postavení odberateľa elektriny a výrobcu elektriny, nesprávne rozlišoval aj samotný pojem pripojenie a prístup do distribučnej sústavy. Žalovaný považoval za nesprávne tvrdenie súdu (uvedené vo viacerých odsekoch odôvodnenia rozsudku), že prístup do distribučnej sústavy je možný len na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, pretože takéto tvrdenie je v rozpore s vyššie uvedeným, konkrétne v rozpore s § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 o energetike. „V zmysle príslušných ustanovení zákona č. 656/2004 o energetike a zákona č. 251/2012 o energetike sa - Pripojením rozumie zabezpečenie potrebnej kapacity v sústave a fyzické pripojenie, prístupom rozumie právo účastníka trhu využívať poskytnutú kapacitu v sústave. Z vyššie uvedeného je potom potrebné vychádzať aj pri posudzovaní existencie prístupu Žalobcu buď na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny (§ 2 písm. a) bod 23.2 zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike) alebo na základe zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave s prevádzkovateľom sústavy (§ 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 o energetike). Je pravdou, že zákon

č. 656/2004 o energetike v § 2 písm. a) bod 23.2 definuje prístup do sústavy ako prístup na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Avšak, ako vyplýva z vyššie uvedeného, právo na uzavretie zmluvy o distribúcii elektriny majú výlučne subjekty, ktorým takéto práva priznáva zákon č. 656/2004 o energetike. Takýmto právom nedisponuje výrobca elektrickej energie. Rovnako tak, zákon č. 656/2004 o energetike pri povinnostiach výrobcu stanovuje že tento je povinný uzatvoriť zmluvu o prístupe a o pripojení k sústave s prevádzkovateľom, ide teda o iný typ zmluvy, ktorý v sebe neobsahuje dojednanie o distribúcii elektriny. Zo zákonného znenia je zrejmé, že povinnosťou výrobcu je mať zabezpečený prístup a pripojenie a nie distribúciu elektriny. Je potrebné zdôrazniť, že zákon č. 656/2004 o energetike nespája s výrobcom elektriny distribúciu elektriny. Vyššie uvedené je v súlade s logickým výkladom, nakoľko, pokiaľ zákon nepriznáva právo výrobcovi elektriny na distribúciu elektriny, nemôže mu zároveň ukladať povinnosť uzatvoriť takú zmluvu, predmetom ktorej bude právo, na ktoré výrobca zo zákona nie je oprávnený“. Správnosť nazerania žalovaného na problematiku prístupu do distribučnej sústavy je možné odvodiť aj zo záverov Súdneho dvora EÚ, ktorý vo veci C-239/07, bod 40. rozsudku poskytol výklad pojmu „prístup do sústavy“ nasledovne: „Pojem „prístup“ sa spája s dodávkou elektrickej energie a zahŕňa predovšetkým kvalitu, pravidelnosť a náklady služby.“ To, že žalobca dodáva elektrickú energiu do distribučnej sústavy, je medzi stranami nesporné.

28. Napadnutý rozsudok je podľa odvolateľa rozporný, nakoľko okresný súd nevysvetlil, prečo v jednom prípade vyvodzuje obsah zmluvy z kumulatívnej spojky „a“ a v inom prípade tak nerobí. V tomto smere je rozsudok arbitrárny. Zmluva o pripojení stanovuje, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je okrem iného aj Príloha č. 1 - špecifikácia odberného miesta, špecifikácia odovzdávacieho miesta, doba realizácie. Zmluva o pripojení je podpísaná tak žalobcom ako aj žalovaným, a teda predstavuje ich vôľu upraviť si vzájomné vzťahy zadefinovaným spôsobom. Už len z tejto skutočnosti je zrejmé, že obe zmluvné strany (tak žalobca ako aj žalovaný) prejavili vôľu vo výške maximálnej rezervovanej kapacity stanovenej v prílohe č. 1. Nad rámec tejto skutočnosti, žalobca a žalovaný podpísali aj samotnú prílohu č. 1, čím len deklarovali vyššie uvedené, a teda údajmi dojednanými v prílohe č. 1 chcú byť viazaní. Práve žalobca je tým subjektom, ktorý SSD žiadal o pridelenie kapacity v distribučnej sústave v ním stanovenom rozsahu. SSD následne iba vyhodnotila, či distribučná sústava disponuje dostatočnou kapacitou a v kladnom prípade žiadosti žalobcu vyhovel. Neobstojí právny názor súdu prvej inštancie, ktorý spočíva v tom, že dohodnutá výška maximálnej rezervovanej kapacity predstavuje nejaký jednostranný akt zo strany žalovaného. Tento záver nemá oporu v predložených listinných dôkazoch a nie je pravdivý. Pokiaľ okresný súd v rozsudku uvádza, že žalovaný v konaní nepredložil žiadnu zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, tak podľa žalovaného uvedené tvrdenie súdu zjavne vyplýva z nepochopenia princípu fungovania trhu s elektrinou a súd bez ďalšieho len doslovne preberá argumentáciu žalobcu. Prevažná väčšina odberateľov má teda prístup a distribúciu zabezpečenú prostredníctvom svojho dodávateľa, ktorý im poskytuje tzv. univerzálnu službu - prístup, distribúciu, dodávku elektriny prostredníctvom zmluvy o združenej dodávke elektriny. Takáto služba sa poskytuje z dôvodu zjednodušenia komunikácie a administratívy zo strany odberateľov - zjednodušene povedané, aby voči ním vystupoval v pozícii zmluvného partnera (pre fakturáciu, komunikáciu, sťažnosti a pod.) jediný subjekt, a to vybraný dodávateľ elektriny. Z princípu fungovania trhu s elektrinou je však zrejmé, že dodávateľ neposkytuje prístup a distribúciu elektriny samostatne. Pre zabezpečenie týchto úkonov musí mať každý dodávateľ uzatvorenú tzv. rámcovú distribučnú zmluvu, prostredníctvom ktorej sa prevádzkovateľ distribučnej sústavy (SSD) zaväzuje dodávateľovi zabezpečiť prístup a distribúciu elektriny pre všetkých odberateľov, s ktorými má dodávateľ uzatvorenú zmluvu o združenej dodávke a za tieto služby vystavuje dodávateľovi faktúry. Dodávateľ tieto faktúry následne zakomponuje do koncových faktúr vystavených odberateľom. Pokiaľ by teda žalobca tvrdil, že zo strany SSD mu nie je poskytovaný prístup do distribučnej sústavy a distribúcia elektriny, jednalo by sa z jeho strany o zavádzanie či klamstvo. Za účelom preukázania uvedenej skutočnosti predložila SSD súdu zmluvu o dodávke a distribúcii elektriny (zmluvu o združenej dodávke elektriny) uzatvorenú medzi žalobcom a vybraným dodávateľom, kde je uvedený záväzok dodávateľa poskytnúť pre žalobcu ako odberateľa prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny. Dodávateľ však uvedené služby poskytuje žalobcovi prostredníctvom prevádzkovateľa distribučnej sústavy - SSD, o čom svedčia aj rámcové distribučné zmluvy predložené súdu. Je tak zrejmé, že práve SSD je subjektom poskytujúcim prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny pre žalobcu. Žalobca vo vyššie popísaných právnych vzťahoch vystupuje v postavení odberateľa a nie v postavení výrobcu elektriny. Žalovaný ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy zabezpečuje pre žalobcu taký technický a fyzikálny stav vo svojej distribučnej sústave, ktorý umožňuje výrobcovi elektriny (žalobcovi) dodávať (vpúšťať) vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy pri dodržaní bezpečného a spoľahlivého prevádzkovania distribučnej sústavy. Úvaha súdu je založená

práve na skutočnosti, že žalobca distribučnú sústavu nevyužíva a prístup z toho dôvodu nepotrebuje. Technické posúdenie a technicko-odborné posúdenie jednoznačne dokazujú, že toto konštatovanie nie je pravdivé.

29. Žalovaný v odvolaní uviedol, že nesprávne právne posúdenie otázky existencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy má za následok nesprávnu aplikáciu Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. PL. ÚS 17/2014-132 (ďalej len „Nález“ alebo „Nález ÚS SR“) na prejednávany prípad. Vzhľadom na aplikáciu nesprávnej právnej normy, si okresný súd osvojil závery Ústavného súdu SR vyjadrené v Náleze, dôsledkom čoho je, že konajúci súd úplne opomenul tú skutočnosť, že v čase uzatvárania zmluvy o pripojení bolo povinnosťou výrobcu elektriny a nie fakultatívnou možnosťou (právom) výrobcu elektriny, tak ako to uvádza okresný súd, uzatvoriť zmluvu o prístupe do sústavy. Ide presne o opačnú situáciu, z ktorej vychádzal tak Ústavný súd SR ako aj Okresný súd Žilina. Z konania je zrejmé, že žalobca sa vo vzťahu ku účinkom rozhodnutí Ústavného súdu SR odvoláva na zjednocujúce stanovisko pléna Ústavného súdu SR publikované v Zbierke rozhodnutí Ústavného súdu SR pod č. 64/2006 (ďalej len „Zjednocujúce stanovisko“), pričom tomuto názoru žalobcu prisvedčil aj súd v napádanom rozsudku. Žalobca však opomenul a táto skutočnosť zjavne unikla aj konajúcemu súdu v odôvodnení napádaného rozsudku, že Zjednocujúce stanovisko sa týka prípadu, v ktorom žalobca (zdravotná poisťovňa) požadoval od žalovaných (dlžníkov) plnenie z titulu právneho predpisu, ktorý v priebehu konania stratil účinnosť (ako aj platnosť). Išlo teda o konanie, v ktorom dlžníci dobrovoľne nespĺnili svoju povinnosť a veriteľ sa (na základe protiústavného ustanovenia zákona) plnenia domáhal. Čo je pritom podstatným, je fakt, že dlžníci, ktorí v danom prípade v prospech zdravotnej poisťovne plnili dobrovoľne, sa vrátenia (vydania) svojho plnenia už domôcť nemohli. Žalovaný citoval z rozhodnutia PL. ÚS 15/08, z rozhodnutia, PL. ÚS 17/08. Tomuto náhľadu Ústavného súdu SR, vo vzťahu ku účinkom jeho rozhodnutí ex nunc, pritom vôbec neodporovalo ani už spomínané Zjednocujúce stanovisko. Výslovne sa v ňom totiž konštatuje, že: „V súvislosti s právnym názorom prvého a druhého senátu je potrebné uviesť, že ani jeden z nich nespochybnil právny názor tretieho senátu ústavného súdu, podľa ktorého účinky rozhodnutia ústavného súdu v konaní podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy sú ex nunc“. Zjednocujúce stanovisko, na ktoré sa odvoláva žalobca, teda rieši skutkovo aj právne úplne odlišnú situáciu, a teda nie je možná jeho aplikácia v tomto spore. Pokiaľ by bola použitá, bolo by to jednoznačné absolutizovanie princípu účinnosti Nálezu ÚS ex tunc, a teda plné popretie ústavného princípu, textu zákona i rozhodovacej praxe. Okresný súd sa s uvedenými skutočnosťami v napádanom rozsudku nevyporiadal, pričom uviedol len toľko, že Zjednocujúce stanovisko sa údajne týka všetkých súdnych konaní, čo je však s ohľadom na vyššie uvedené zjavný nezmysel. Zjednocujúce stanovisko sa týkalo len tých „všetkých konaní“, ktoré boli vedené zo strany zdravotných poisťovní voči dlžníkom. Netýka sa samozrejme všetkých civilných konaní, pretože by zaviedlo princíp retroaktivity, ktorý je neprípustný. Žiadal odvolací súd, aby v zmysle § 388 CSP napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrh žalobcu zamietne, nakoľko je nedôvodný a zaviazá ho k náhrade trov konania v rozsahu 100%.

30. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec v medziach § 379, § 380 ods. 1 CSP na základe podaného odvolania žalovaného a postupom bez nariadenia pojednávania verejným vyhlásením rozsudku krajským súdom za aplikácie § 388 CSP bol rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokových častiach zmenený tak, že žaloba žalobcu bola zamietnutá. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

31. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 14Cob/50/2022-646 zo dňa 21.3.2023, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 23.3.2023 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, ako aj oznámením miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku krajským súdom podľa ust. § 219 ods. 3 CSP elektronickými prostriedkami zástupcovi žalovaného, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnému vyhláseniu rozsudku krajským súdom v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

32. Primárne krajský súd k svojmu postupu a rozhodnutiu o odvolaní žalovaného bez nariadenia pojednávania poukazuje na to, čo bolo aj v súlade so závermi okresného súdu, že v odvolacom konaní sa riešila právna otázka, pre vyriešenie ktorej nebolo potrebné pred krajským súdom, ako odvolacím súdom, zopakovať dokazovanie vykonané pred okresným súdom, a tým ani nariadiť na prejednanie odvolania žalovaného pojednávanie pred krajským súdom. Krajský súd v tejto súvislosti poukazuje na

závery napadnutého rozsudku okresného súdu, príkladmo v odseku 45. odôvodnenia, keď okresný súd zvýraznil, že predmetom sporu je výlučne právna otázka, a to, či medzi žalobcom a žalovaným existuje obchodno-právny vzťah založený zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny alebo nie, keď technická analýza, schéma, či grafy nedávajú odpoveď na právnu otázku; technicko-odborné posúdenie využívania kapacity je podľa záverov okresného súdu irelevantné, pretože podstatou je právne posúdenie, ak v danom spore ide o právnu otázku, keď zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny je podľa okresného súdu jediným právnym základom pre uhrádzanie platby za prístup. Krajský súd poukazuje na § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého nebola splnená ani jedna v tomto zákonom ustanovení uvedených situácií, pre ktorú by bolo potrebné nariadiť pred krajským súdom pojednávanie, preto odvolací súd mal za to, že boli splnené zákonné podmienky k prejednaniu a rozhodnutiu odvolania žalovaného postupom bez nariadenia pojednávania. To, že v odvolacom konaní bola riešená len právna otázka, vyplýva aj z nižšie uvedeného uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 167/2020 zo dňa 24. marca 2020.

33. Predmetom sporu tak v konaní pred okresným súdom, ako aj pred odvolacím súdom bolo posúdenie toho, či žalobca má nárok na zaplatenie sumy 12.605,62 Eur s príslušenstvom, ktorá suma žalobcom bola žalovanému zaplatená, či už priamou platbou alebo započítaním ako platba za prístup do distribučnej sústavy za poskytnutých tvrdení žalobcom, že ak absentovala zmluva na prístup do distribučnej sústavy, tak žalobca bez právneho dôvodu uhrádzal platby za prístup do distribučnej sústavy, vydania ktorých sa domáhal podanou žalobou.

34. K žalobcom uplatnenému nároku sa uvádza, že v rámci rozhodovacej činnosti krajského súdu ako odvolacieho súdu, aj v iných obdobných skutkových a právnych veciach bolo rozhodované, avšak v záujme zabezpečenia princípu právnej istoty, obsahom ktorého je, aby sa na určitú právne relevantnú otázku v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, t.j. aby sa porovnateľné, resp. obdobné situácie posudzovali po právnej stránke rovnakým spôsobom, bolo v odvolacom konaní prerušené aj dané konanie o odvolaní žalovaného uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 14Cob/141/2018-399 zo dňa 27.05.2019 (právoplatným dňa 11.4.2019) až do skončenia konania o dovolaní podanom žalovaným proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 13Cob/48/2018 zo dňa 19.09.2018, v podaní žalovaného zo dňa 23.10.2018. K prerušeniu tohto odvolacieho konania došlo v zmysle návrhu žalovaného, pretože krajský súd s prihliadnutím na väčšie množstvo prejednávaných právnych vecí, založených na obdobnom právnom základe, ako aj skutkovom, považoval za dôvodné, aby o rozhodujúcich právnych otázkach, na ktorých stojí posúdenie v konaní uplatnených nárokov, bolo prioritne rozhodnuté najvyšším súdom ako súdom dovolacím. V dovolacom konaní bola vymedzená ako podstatná otázka týkajúca sa právneho vzťahu medzi výrobcom elektriny a žalovaným ako prevádzkovateľom distribučnej sústavy, otázka posúdenia tohto právneho vzťahu podľa zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, resp. podľa zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a tiež otázka aplikácie Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 ex nunc alebo ex tunc. Výsledkom dovolacieho konania bolo rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020, z ktorého vyplynuli závery, z ktorých práve z titulu princípu právnej istoty bol povinný vychádzať aj krajský súd v danej odvolacej veci, keďže boli riešené spoločné právne otázky. Krajský súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020 (ďalej aj len „uznesenie NS SR“), ktoré je rozhodnutím dovolacieho súdu, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že ako dovolací súd rieši len právnu otázku, ktorá predstavuje právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, ktorá je významná pre posúdenie prípustnosti dovolania, a tým riešil len otázku právneho úkonu - Zmluvu o pripojení uzavretú medzi žalobcom Plachtice Power, s.r.o., IČO: 45 713 316 a dovolateľom, ktorá založila vzájomný právny vzťah medzi stranami a vznikla za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v uznesení poukázal aj na prechodné ustanovenia obsiahnuté v zákone č. 251/2012 Z.z., konkrétne ust. § 96 ods. 7 prvá veta zákona č. 251/2012 Z.z. a upriamil pozornosť na právny rámec fungovania vnútorného trhu s elektrinou, ktorý je upravený v rámci práva Európskej únie, na ktorú skutočnosť okresný súd ani odvolací súd vo svojich rozhodnutiach nereflektovali, v ktorej súvislosti dovolací súd, a to NS SR poukázal na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/72/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou (ďalej „smernica“), ktorá predpokladá zabezpečenie otvoreného prístupu na trhu s elektrinou. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení uviedol, že „v rámci posúdenia zmluvy o pripojení, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným na základe zákona č. 656/2004 Z.z., je potrebné vychádzať aj zo smernice a v rámci interpretácie právnych noriem uplatniť eurokonformný výklad“ (ods. 16. uznesenia NS SR).

35. Z odseku 16.1., 16.2. odôvodnenia uznesenia NS SR vyplýva, že „žalovaný ako prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy bol podľa právnej úpravy účinnej v čase vzniku zmluvného vzťahu povinný na základe zmluvy umožniť pripojenie a zároveň prístup do distribučnej sústavy všetkým výrobcam elektriny za rovných (t.j. nediskriminačných) podmienok. Bez existencie takéhoto zmluvného vzťahu bezpodmienečne vyžadovaného zákonom č. 656/2004 Z.z. nemohol mať výrobca elektriny prístup do distribučnej sústavy a nemohol byť ani do nej pripojený. V zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. nebolo možné, aby výrobca elektriny uzatvoril s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy zmluvu o pripojení do distribučnej sústavy bez toho, aby súčasne neuzatvoril aj zmluvu o prístupe (resp. aby táto zmluva nebola súčasťou zmluvy o pripojení). Bez uzatvorenia zmluvy o prístupe, ktorú zákon č. 656/2004 Z.z. priamo vyžadoval - by nemohol výrobca elektriny pôsobiť na trhu s elektrinou, keďže by nespĺňal zákonnú podmienku priamo vyplývajúcu z ustanovenia § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. Zjednodušene povedané, aby mohol výrobca elektriny (t.j. žalobca) vyrábať elektrinu a dosahovať zisk z predmetu svojej činnosti ako základného znaku podnikania, musel rešpektovať zákonnú úpravu a splniť všetky podmienky stanovené zákonom č. 656/2004 Z.z. vrátane uzavretia zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy. Následne sa výrobca elektriny nemôže s úspechom brániť tvrdením, že jeho vôľou (resp. úmyslom) nebolo uzavrieť zmluvu o prístupe, keďže táto je obsiahnutá už v tom, že chcel ako výrobca pôsobiť na otvorenom trhu s elektrinou, s ktorým je spojené splnenie všetkých zákonných podmienok (resp. povinností).“

36. Krajský súd ďalej poukazuje na odôvodnenie uznesenia NS SR odsek 17., 17.1., z ktorého vyplýva záver dovolacieho súdu, že sudy nižšej inštancie nesprávne aplikovali ust. § 21 ods. 2 písm. a) v spojení s § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z., ak vyslovili, že medzi stranami sporu nebola uzatvorená zmluva o prístupe, ak jej existencia podmieňovala oprávnenie žalobcu pôsobiť na otvorenom trhu s elektrinou ako výrobca elektriny. Podľa Najvyššieho súdu SR zo skutkového stavu ustáleného súdmi nižšej inštancie vyplynulo, že žalobca pôsobil a pôsobí na trhu s elektrinou ako výrobca elektriny, a teda nepochybne pre výkon svojej podnikateľskej činnosti musel mať za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe a o pripojení do distribučnej sústavy, pričom rozhodnutia súdov nižšej inštancie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení, v dôsledku čoho bolo dovolanie dôvodné; k rovnakému právnomu záveru dospeli aj ďalšie senáty obchodnoprávneho kolégia sp. zn. 3Obdo/18/2019, 1Obdo/13/2019, 1Obdo/18/2019, 1Obdo/25/2019, 2Obdo/9/2019. V odseku 18.2. odôvodnenia uznesenia NS SR bolo konštatované ... „Vyriešenie dovolateľom nastolenej otázky je tak relevantné pre vyriešenie tých sporov, v ktorých nebola medzi výrobcou elektriny a prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorená zmluva o prístupe do distribučnej sústavy“. Z odseku 19. odôvodnenia uznesenia NS SR vyplýva, že podľa názoru dovolacieho súdu nález Ústavného súdu SR na rozhodovaný spor nedopadá, keďže pri správnej aplikácii ustanovení § 21 ods. 2 písm. a) v spojení s § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z. nemožno dospieť k záveru, že by medzi žalobcom a žalovaným nebola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, a preto by vyriešenie dovolacej právnej otázky ohľadne účinkov nálezu Ústavného súdu SR malo výlučne len akademický charakter, z ktorého dôvodu dovolací súd túto dovolaciu otázku nebol oprávnený vyriešiť. Okrem iného, z uznesenia NS SR vyplýva, že sudy nižšej inštancie sú v rámci nového konania viazané právnym názorom dovolacieho súdu.

37. Krajský súd považoval za potrebné v odôvodnení tohto svojho rozsudku vyjadriť rozhodné a podstatné závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho vo vzťahu k riešenej dovolacej otázke, keďže jej riešenie považoval za významné s ohľadom aj k zvolenému postupu, a to už spomínaného prerušenia daného odvolacieho konania až do skončenia dovolacieho konania vyvolaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob/48/2018 zo dňa 19.09.2018. Vzhľadom k prepojenosti predmetného odvolacieho konania s dovolacím konaním, výsledkom ktorého bolo uznesenie NS SR, potom aj krajský súd v odvolacom konaní, pri posudzovaní nároku žalobcu o (ne)existencii zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, a to zmluvy o prístupe žalobcu do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny, vychádzal z právnych záverov Najvyššieho súdu SR v uznesení.

38. V ďalšom štádiu odvolacieho konania krajský súd uznesením č.k. 14Cob/67/2020-540 zo dňa 3.2.2021, právoplatným dňa 26.2.2021, odvolacie konanie v tejto veci prerušil do skončenia konania o sťažnosti podanej na Ústavný súd SR vo veci porušenia základných práv a slobôd rozhodnutím Najvyššieho súdu SR v uznesení sp. zn. 3Obdo/18/2019 zo dňa 20. novembra 2019, ktoré konanie pred ústavným súdom bolo vedené pod sp. zn. Rvp 352/2020. K tomuto prerušeniu pristúpil krajský

súd v súvislosti s jeho rozhodovacou činnosťou v iných konaniach, keď vystupujúci iný žalobca prostredníctvom zvoleného zástupcu oznámil, že podáva na Ústavný súd SR sťažnosť podľa Čl. 127 Ústavy SR, a to vo veci porušenia základných práv a slobôd, práve uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/18/2019 a vec je vedená pred Ústavným súdom SR pod sp. zn. Rvp 352/2020. V zmysle tohto podania v inej veci žalobca mal za to, že táto ústavná sťažnosť je spôsobilá spochybniť právne závery dovolacieho súdu o tom, že:

- existenciu právneho titulu k platbám za prístup, ktorá bola vyhláškou č. 221/2013 Z.z. zavedená počas režimu nového zákona o energetike, je potrebné posudzovať podľa starého a neplatného zákona o energetike, t.j. zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike,
- v dôsledku uzatvorenia zmluvy o pripojení za účinnosti starého zákona o energetike medzi stranami musela vzniknúť aj „zmluva o prístupe.“ Inak povedané, podľa názoru dovolacieho súdu zmluva o pripojení, uzatvorená za účinnosti starého zákona o energetike v sebe nevyhnutne subsumuje aj „zmluvu o prístupe“,
- každý výrobca, ktorý mal záujem pôsobiť na energetickom trhu, musel mať vôľu uzatvoriť „zmluvu o prístupe“, a preto sa nemôže úspešne brániť, že takáto zmluva neexistuje, keďže takúto zmluvu bol podľa názoru dovolacieho súdu povinný uzatvoriť na základe znenia ust. § 21 ods. 2 písm. a) starého zákona o energetike,
- podľa dovolacieho súdu „zmluva o prístupe“, ktorá mala (údajne) vzniknúť na základe uzatvorenia zmluvy o pripojení, za účinnosti starého zákona o energetike, nie je v rozpore s novším zákonom o energetike. Podľa názoru dovolacieho súdu zmluvné strany nemuseli „zmluvu o prístupe“ uviesť do súladu so znením ust. § 26 ods. 5 zákona o energetike.

39. Z dôvodu obsahu podanej ústavnej sťažnosti krajský súd mal za to, že v konaní pred Ústavným súdom SR ako podstatné sa budú riešiť otázky existujúceho, resp. neexistujúceho právneho vzťahu medzi žalobcom ako výrobcom elektriny a žalovaným ako prevádzkovateľom distribučnej sústavy v rovine posúdenia existencie, resp. neexistencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny, aplikácie právnej normy, čo boli podľa názoru krajského súdu rozhodné právne otázky, ktoré krajský súd rieši aj v rámci tohto vyvolaného odvolacieho konania.

40. Krajský súd preto dané odvolacie konanie prerušil pre vyvolané konanie podanou ústavnou sťažnosťou pred Ústavným súdom SR, v rámci ktorého vyriešené otázky budú mať zásadný dopad vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcu na vrátenie platieb, o ktorých žalobca tvrdí, že boli žalovanému vyplácané na základe ustanovenia vyhlášky č. 221/2013 Z.z., ohľadom ktorého ústavný súd konštatoval jeho protiústavnosť (sp. zn. ÚS 17/2014 zo dňa 22. júna 2016). Na základe uznesenia o prerušení tohto odvolacieho konania v odseku 25. odôvodnenia uznesenia sp.zn. 14Cob/67/2020 zo dňa 03.2.2021, pod ktorou spisovou značkou pôvodne bolo vedené dané odvolacie konanie, krajský súd dospel k záveru, že konanie pred ústavným súdom môže zasiahnuť do daného odvolacieho konania, v ktorom sa rieši nárok na vrátenie platieb vyplatených, resp. započítaných na základe ústavným súdom konštatovaného neústavného ustanovenia vyhlášky č. 221/2013 Z.z.

41. Výsledkom konania pred Ústavným súdom SR bolo uznesenie č.k. III. ÚS 167/2022-250 zo dňa 24. marca 2022, ktorým ústavné sťažnosti boli odmietnuté. V odseku 19. odôvodnenia tohto uznesenia sa uvádza, že „...výsledkom právneho posúdenia najvyššieho súdu bol záver o tom, že povinnosť výrobcu elektriny uzavrieť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom vyplýva z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z.. Po vyhodnotení týchto podstatných aspektov Najvyšší súd SR dospel k záveru, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrarnosti napadnutých uznesení. Tvrdenie sťažovateľov, že prístup do distribučnej sústavy nepotrebovali, pretože výrobca vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy len dodá - „vpustí“, vyznieva nepresvedčivo, keďže výrobou a následným predajom energie sa napĺňa podstata podnikateľskej činnosti sťažovateľom. Sťažovatelia nepochybne nepotrebujú energiu do sústavy len tak bez jej ďalšieho využitia vpustiť“.

42. Z odseku 20. odôvodnenia predmetného uznesenia Ústavného súdu SR vyplýva „...Najvyšší súd primárne posudzoval právny vzťah medzi žalovanou a sťažovateľmi podľa zákona č. 656/2004 Z.z., pretože zmluva o pripojení bola medzi stranami uzavretá za účinnosti tohto zákona. Jeho ustanovenia boli relevantné pre právne posúdenie veci vrátane povinnosti uzavrieť zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že vyhláška, ktorá zaviedla povinnosť platieb za prístup,

nadobudla účinnosť neskôr a žalovaná začala vyberať platbu až začiatkom roka 2014. Rozhodujúcou skutočnosťou bolo to, či výrobca mal uzavretú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy. Právne posúdenie vzťahu medzi sťažovateľmi a žalovanou, so záverom o tom, že medzi týmito stranami došlo k uzavretiu zmluvy o prístupe, má racionálny základ, preto nie je arbitrárny, či svojvoľný“. Ďalej v odseku 21. odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu SR sa uvádza, že vzhľadom na právny záver o tom, že medzi stranami bola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, sa právne závery Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 na právny vzťah medzi sťažovateľmi a žalovanou nevzťahujú. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 dopadá len na právnu úpravu, no nie na vzťah strán založený zmluvou. To vylučuje rozpor namietaných uznesení s nálezom Ústavného súdu SR o nesúlade časti vyhlášky. Ústavný súd mal za to, že rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa Čl. 46 ods. 1, Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, či práva podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru, a preto boli ústavné sťažnosti odmietnuté.

43. Následne po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR ako dovolacieho súdu a Ústavného súdu SR krajský súd podľa uznesenia č.k. 14Cob/50/2022-638 zo dňa 30.11.2022, právoplatného dňa 19.12.2022, rozhodol o pokračovaní v odvolacom konaní. Vzhľadom k vývoju aj iných odvolacích sporových vecí bola zo strany krajského súdu daná výzva zo dňa 30.11.2022 (č.l. 640 spisu), či žalobca trvá na podanej žalobe alebo túto berie späť. Po doručení výzvy a po uplynutí poskytnutej lehoty krajským súdom právnenému zástupcovi žalobcu, ktorá výzva bola doručená dňa 18.12.2022, zostal žalobca nečinný.

44. Z dôvodu už zachovaného zákonného postupu podľa ust. § 373 ods. 3, § 374 ods. 1, 2 CSP krajský súd v záujme prehľadnosti odôvodnenia svojho rozhodnutia už nevyjadroval podania sporových strán, ktoré boli dokladané do súdneho spisu a ktoré viacmenej mali väzbu k procesným rozhodnutiam krajského súdu o prerušení odvolacieho konania tak z titulu vyvolaného dovolacieho konania pred Najvyšším súdom SR a podaním ústavnej sťažnosti pred Ústavným súdom SR.

45. Žalobca sa žalobou voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia, celkovo v sume 12.605,62 Eur z dôvodu, že zo strany žalovaného boli žalobcovi vystavené faktúry za prístup do distribučnej sústavy, týkajúce sa zariadenia žalobcu za obdobie 2014 až 2017 na mesačnej báze, ktoré vystavené faktúry žalobca uhradil, pričom vychádzajúc z § 26 ods. 23 vyhlášky č. 221/2013 Z.z. takúto povinnosť žalobca nemal, čo vyvodzoval z toho, že so žalovaným nemal uzavretú zmluvu o prístupe. Pre účtovanie platby za prístup do distribučnej sústavy podľa žalobcu neexistoval zmluvný podklad s tým, že žalobca poukázal aj na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 zo dňa 22.06.2016. Žalobca v žalobe poukázal na jednotlivé faktúry za prístup do distribučnej sústavy za obdobie 2014 až 2017, ako aj potvrdenia o ich úhrade, prípadne oznámenia o realizovaní jednostranného zápočtu, čo sa stalo prílohou žaloby žalobcu. Podstata obrany žalovaného voči žalobcovmu nároku bola v tom, že platba za prístup do distribučnej sústavy bola žalobcovi účtovaná oprávnene, pretože zmluva o pripojení, ktorá založila právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným, bola uzatvorená za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. s tým, že žalovaný poukázal na prechodné ustanovenia zákona č. 251/2012 Z.z. a vyjadrenie, že zmluva o pripojení subsumuje v sebe aj zmluvu o prístupe.

46. Nebolo sporné medzi žalobcom a žalovaným to, že bola uzavretá Zmluva o pripojení zariadenia odberateľa - výrobcu do distribučnej sústavy zo dňa 20.12.2011, v zmysle ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike (ďalej len „Zmluva zo dňa 20.12.2011“). Spornou právnou skutočnosťou medzi zmluvnými stranami bolo, či medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o prístupe, na podklade ktorého zmluvného vzťahu vznikol právny základ pre účtovanie platby za prístup do distribučnej sústavy a v nadväznosti na vyhodnotenie uvedeného, či teda vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie alebo nie.

47. Krajský súd ako súd odvolací na základe vyriešených právnych otázok v dovolacom konaní pred Najvyšším súdom SR a v konaní pred Ústavným súdom SR, ktoré boli spoločné a podstatné aj pre danú odvolaciu vec, dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná, a preto vo vyvolanom odvolacom konaní rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 12.605,62 Eur spolu s príslušenstvom, a to úrokom z omeškania a vo výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania zmenil podľa ust. § 388 CSP tak, že žalobu žalobcu zamietol. Bolo nesporné, že Zmluva o pripojení zo dňa 20.12.2011 bola uzavretá za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike. V zmysle ust. § 96 ods. 7 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike zmluvy uzatvorené podľa doterajších predpisov zostávajú v platnosti. Vzhľadom na uvedené prechodné ustanovenie zákona č.

251/2012 Z.z. zmluva zostala v platnosti aj po nadobudnutí jeho účinnosti 01.09.2012. Podľa Zmluvy zo dňa 20.12.2011 sa žalovaný zaviazal zabezpečiť a umožniť odberateľovi za podmienok dohodnutých v tejto zmluve pripojenie zariadenia odberateľa do distribučnej sústavy žalovaného a odberateľ sa zaviazal zaplatiť žalovanému pripojovací poplatok. Danou zmluvou bola dohodnutá aj maximálna rezervovaná kapacita.

48. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví vydal vyhlášku č. 221/2013 Z.z., ktorou od 01.01.2014 zaviedol pre výrobcov elektrickej energie novú platbu, a to platbu za prístup do distribučnej sústavy (tzv. G-komponent). Podľa ust. § 26 ods. 23 citovanej vyhlášky mal každý výrobca elektriny pripojený do distribučnej sústavy povinnosť uhrádzať platbu za prístup, a to aj v prípade, ak takýto výrobca nemal s prevádzkovateľom distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o pripojení alebo zmluvu o prístupe. Ústavný súd SR Nálezom sp. zn. PL ÚS 17/2014 zo dňa 22.06.2014 rozhodol tak, že časť ust. § 26 ods. 23 citovanej vyhlášky je protiústavná. Ústavný súd SR konštatoval, že povinnosť výrobcu elektriny uhrádzať platbu za prístup do distribučnej sústavy môže vzniknúť len na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe.

49. Pre uplatnený žalobcov nárok bolo podstatné právne posúdenie veci, a to uzavretie Zmluvy medzi žalobcom a žalovaným zo dňa 20.12.2011 za zviazanosti už vyslovených a vyriešených právnych otázok Najvyšším súdom SR ako súdom dovolacím a Ústavným súdom SR, pre konanie ktorých v danej odvolacej veci krajský súd prerušil konanie o odvolaní žalovaného.

50. Krajský súd vo väzbe na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020 poukazuje na § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. v spojení s § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z., ako aj Smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/72/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorá predpokladá zabezpečenie otvoreného prístupu na trhu s elektrinou. Smernica priamo predpokladá a zaväzuje členské štáty zabezpečiť nediskriminačné tarify za prístup pre všetkých užívateľov distribučnej sústavy. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020 odsek 16.1. odôvodnenia vyplýva, že žalovaný ako prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy bol podľa právnej úpravy účinnej v čase vzniku zmluvného vzťahu povinný na základe zmluvy umožniť pripojenie a zároveň prístup do distribučnej sústavy všetkým výrobcom elektriny za rovnakých (nediskriminačných) podmienok. Bez existencie takéhoto zmluvného vzťahu, bezpodmienečne vyžadovaného zákonom č. 656/2004 Z.z. nemohol mať výrobca elektriny prístup do distribučnej sústavy a nemohol byť ani do nej pripojený. V zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. nebolo možné, aby výrobca elektriny uzatvoril s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy zmluvu o pripojení do distribučnej sústavy bez toho, aby súčasne neuzatvoril aj zmluvu o prístupe (resp. aby táto zmluva nebola súčasťou zmluvy o pripojení). Bez uzatvorenia zmluvy o prístupe, ktorú zákon č. 656/2004 Z.z. priamo vyžadoval - by nemohol výrobca elektriny pôsobiť na trhu s elektrinou, keďže by nespĺňal zákonnú podmienku priamo vyplývajúcu z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. Zjednodušene povedané, aby mohol výrobca elektriny t.j. žalobca vyrábať elektrinu a dosahovať zisk k predmetu svojej činnosti ako základného znaku podnikania, musel rešpektovať zákonnú úpravu a splniť všetky podmienky stanovené zákonom č. 656/2004 Z.z. vrátane uzatvorenia zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy. Následne sa výrobca elektriny nemôže s úspechom brániť tvrdením, že jeho vôľou (resp. úmyslom) nebolo uzavrieť zmluvu o prístupe, keďže táto je obsiahnutá už v tom, že chcel ako výrobca pôsobiť na otvorenom trhu s elektrinou, s ktorým je spojené splnenie všetkých zákonných podmienok (resp. povinností) (ods. 16.2. odôvodnenia predmetného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR). Ďalej Najvyšší súd SR v odseku 16.3. odôvodnenia uznesenia sp.zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020 uvádza „...Povinnosti prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy umožniť výrobcovi elektriny pripojenie a prístup do distribučnej sústavy na základe zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave predpokladanej zákonom č. 656/2004 Z.z. (§ 21 ods. 2 písm. a), § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z.) zodpovedá právo prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy požadovať od výrobcu elektriny odplatu za túto poskytnutú službu. Na tejto skutočnosti nemení nič ani zmena právnej úpravy obsiahnutá v zákone č. 251/2012 Z.z., ktorý upravuje niektoré zmluvné typy medzi subjektmi vykonávajúcimi činnosť na trhu s elektrinou odlišne od zákona č. 656/2004 Z.z.. Pokiaľ zmluva uzavretá podľa zákona č. 656/2004 Z.z. nie je v rozpore so zákonom č. 251/2012 Z.z., nebolo povinnosťou zmluvných strán uzavrieť novú zmluvu, keďže táto zostáva platná“.

51. Najvyšší súd SR ako súd dovolací mal za to, že ak žalobca pôsobil, resp. pôsobí na trhu s elektrinou ako výrobca elektriny, tak nepochybne na výkon svojej podnikateľskej činnosti musel mať za

účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe a o pripojení do distribučnej sústavy. Ďalej mal za to, že Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 zo dňa 22. júna 2016 na rozhodovaný spor nedopadá, keďže pri aplikácii ust. § 21 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z. nemožno dospieť k záveru, že by medzi žalobcom a žalovaným nebola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy.

52. Krajský súd pre posúdenie danej odvolacej veci, za rešpektovania princípu právnej istoty poukazuje aj na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, kde boli vyslovené totožné právne závery sp. zn. 1Obdo/25/2019 zo dňa 19.02.2020, sp. zn. 1Obdo/13/2019 zo dňa 05.03.2020, sp. zn. 2Obdo/9/2019 zo dňa 31.03.2019, sp. zn. 2Obdo/15/2019 zo dňa 30.04.2020, sp. zn. 1Obdo/18/2019 zo dňa 19.02.2020, sp. zn. 3Obdo/18/2019 zo dňa 20.11.2019. Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR boli podrobené aj konaniu pred Ústavným súdom SR, s výsledkom uznesenia Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 167/2020-250 zo dňa 24. marca 2020, ktorým boli ústavné sťažnosti uvedených výrobcov elektriny odmietnuté. V tomto uznesení ústavný súd v odseku 16. odôvodnenia uviedol, že všeobecné súdy boli konfrontované s množstvom žalôb výrobcov elektriny s obdobným predmetom konania, preto bolo nepochybne žiaduce, aby najvyšší súd vec hmotno-právne posúdil. Najvyšší súd v rozsahu dovolacej otázky opätovne právne posúdil právny vzťah medzi žalovaným a výrobcami elektriny, ktorý bol založený zmluvami o pripojení. Najvyšší súd hodnotil predmet činnosti a podnikania sťažovateľov ako výrobcov elektriny, či sťažovatelia ako výrobcovia elektriny z podstaty svojej podnikateľskej činnosti potrebovali prístup do distribučnej sústavy, podmienky stanovené právnou úpravou, účinnou v čase vzniku právneho vzťahu medzi stranami sporu, t.j. zákonom č. 656/2004 Z.z. Najvyšší súd dospel k záveru, že povinnosť výrobcu elektriny uzatvoriť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom vyplývala z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z.. Po vyhodnotení týchto podstatných aspektov najvyšší súd dospel k záveru, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení. Najvyšší súd SR týmto nezasiahol do skutkového stavu, nevykonal žiadne nové dôkazy, ale zistený skutkový stav právne posúdil potom, ako vyložil právne normy obsiahnuté v zákone č. 656/2004 Z.z.. To, že toto právne posúdenie je iné ako právne posúdenie okresného súdu a krajského súdu, neznamená, že by išlo o zásah do týchto súdmi zisteného skutkového stavu veci. Išlo o právne posúdenie nepochybne prejavenej vôle zúčastnených subjektov tak, ako bola zachytená v písomne uzavretých zmluvách. V konaní nebolo sporné to, s akým obsahom boli medzi stranami uzavreté zmluvy, teda nešlo o skutkový spor. Spor bol výlučne o právnom posúdení týchto zmlúv, teda o tom, aké právne následky sa s takto uzatvorenými zmluvami, vzhľadom na právnú úpravu, spájali. Ďalej ústavný súd v odseku 19. odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že výsledkom právneho posúdenia najvyššieho súdu bol záver o tom, že povinnosť výrobcu elektriny uzavrieť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom vyplýva z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. Po vyhodnotení týchto podstatných aspektov najvyšší súd dospel k záveru, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutých uznesení. Tvrdenie sťažovateľov, že prístup do distribučnej sústavy nepotrebovali, pretože výrobca vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy len dodá - „vpustiť“, vyznela pre ústavný súd nepresvedčivo, keďže výrobou a následným predajom energie sa napĺňa podstata podnikateľskej činnosti sťažovateľov. Podľa ústavného súdu sťažovatelia nepochybne nepotrebojú energiu do sústavy len tak, bez jej ďalšieho využitia vpustiť.

53. V odseku 20. odôvodnenia uznesenia Ústavný súd SR uviedol, že Najvyšší súd SR určil, podľa ktorého právneho predpisu sa právny vzťah bude posudzovať, a to podľa zákona č. 656/2004 Z.z., ak zmluva o pripojení bola uzavretá za účinnosti tohto zákona, ustanovenia ktorého zákona boli relevantné pre právne posúdenie veci vrátane povinnosti uzavrieť zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy. Nič na tom nezmenila ani skutočnosť, že vyhláška, ktorá zaviedla povinnosť platby za prístup, nadobudla účinnosť neskôr. Právne posúdenie vzťahu medzi sťažovateľmi a žalovaným, so záverom o tom, že medzi týmito stranami došlo k uzavretiu zmluvy o prístupe, má racionálny základ, preto nie je arbitrárny, či svojvoľný. V odseku 21. odôvodnenia uznesenia Ústavný súd SR ďalej uviedol, že vzhľadom na právny záver o tom, že medzi stranami bola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, sa právne závery Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 na právny vzťah medzi sťažovateľmi a žalovaným nevzťahujú. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 dopadá len na právnú úpravu, no nie na vzťah založený zmluvou. To vylučuje rozpor namietaných uznesení s nálezom ústavného súdu o nesúlade časti vyhlášky.

54. Krajský súd uvádza, že Najvyšší súd SR vydal rozhodnutia pochádzajúce z viacerých senátov najvyššieho súdu založené na rovnakom právnom názore, podľa ktorého zákon č. 656/2004 Z.z., účinný v čase uzatvorenia zmluvy o pripojení, podmieňoval pôsobenie výrobcu elektriny na trhu okrem iného uzatvorením zmluvy o prístupe do sústavy. Išlo o zákonnú podmienku, pričom zmluva o prístupe a o pripojení k sústave, uzatvorená podľa zákona č. 656/2004 Z.z. neodporuje neskoršej právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 251/2012 Z.z.

55. Krajský súd poukazuje na to, že prebiehali obdobné spory vyvolané výrobcami elektriny z obnoviteľných zdrojov energie voči prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy na obdobnom skutkovom a právnom základe, ako aj daná prejednávacia odvolacia vec. Najvyšší súd SR v rozhodovacej činnosti na rozdiel od rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu dospel k záveru, že povinnosť výrobcov elektriny uzatvoriť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom vyplývala z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. a že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení. Najvyšší súd SR tak odlišne právne posúdil zmluvné vzťahy medzi výrobcami elektriny a prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, založené zmluvami o pripojení uzatvorenými za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z., než boli posúdené v rámci doterajšej rozhodovacej činnosti okresnými súdmi a odvolacím súdom. Rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR ako súdu dovolacieho v skutkovo a právne obdobných veciach sa stala tak konštantná, ustálená, čo znamená, že v tomto odvolacom konaní bol krajský súd povinný z tejto rozhodovacej činnosti vychádzať a túto aplikovať.

56. Na základe vyslovených názorov, záverov Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR odvolací súd dospel k záveru o opodstatnenosti odvolania žalovaného, a tým nesprávnosti prijatého právneho záveru okresným súdom. Krajský súd práve pre princíp právnej istoty, vyslovených právnych názorov Najvyšším súdom SR a Ústavným súdom SR dospel k záveru, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola obsiahnutá, resp. bola súčasťou Zmluvy o pripojení zariadenia odberateľa - výrobcu do distribučnej sústavy, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 20.12.2011. Žalobca, ktorý pôsobil na trhu s elektrinou ako výrobca elektriny, nepochybne na výkon svojej podnikateľskej činnosti musel mať za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. so žalovaným ako prevádzkovateľom distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe a o pripojení do distribučnej sústavy. Povinnosti žalovaného umožniť žalobcovi pripojenie a prístup do distribučnej sústavy na základe zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave predpokladanej zákonom č. 656/2004 Z.z. (§ 21 ods. 2 písm. a), § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z. v spojení s ust. § 96 ods. 7 zákona č. 251/2012 Z.z.), zodpovedá právo žalovaného požadovať od žalobcu odplatu za túto poskytnutú službu, a to poplatok za prístup do distribučnej sústavy. Poplatok za prístup do distribučnej sústavy preto mal zmluvný základ, nebol požadovaný žalovaným v rozpore s právnou úpravou, nebolo potrebné, aby medzi zmluvnými stranami bola uzavretá nová zmluva podľa zákona č. 251/2012 Z.z., ak bola uzavretá medzi výrobcou elektriny a prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy zmluva o prístupe a o pripojení k sústave podľa zákona č. 656/2004 Z.z. Žalobcovi tak na základe uzavretej Zmluvy o pripojení zo dňa 20.12.2011, ktorej súčasťou bola zmluva o prístupe, vznikla povinnosť uhrádzať žalovanému aj platby za prístup do distribučnej sústavy, tzv. G-komponent, ktorý poplatok bol fakturovaný žalovaným v súlade s ust. § 26 ods. 23 vyhlášky č. 221/2013 Z.z. Ak žalobca bol povinný zaplatiť poplatok za prístup do distribučnej sústavy, tak nemohlo na strane žalovaného vzniknúť bezdôvodné obohatenie.

57. Na základe vyjadrených právnych záverov krajským súdom, ktoré vychádzali zo záverov Najvyššieho súdu a Ústavného súdu SR, čo viedlo k zachovaniu princípu právnej istoty, aby sa v konaní pred súdmi na určitú právne relevantnú otázku v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, resp. aby sa porovnateľné, resp. obdobné situácie posudzovali po právnej stránke rovnakým spôsobom, došlo v odvolacom konaní k zmene napadnutého rozsudku okresného súdu a k zamietnutiu žaloby žalobcu. Krajský súd dodáva, že v zmysle obsahu spisového materiálu zástupcovi žalobcu boli doručované podania žalovaného, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu a Ústavného súdu SR, z ktorých rozhodnutí vyplývajúce právne závery boli aplikované krajským súdom na danú odvolaciu právnu vec, právny zástupca žalobcu zostal nečinný.

58. Podľa ust. § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

59. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

60. Podľa ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

61. Krajský súd v odvolacom konaní zmenil rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch a súčasne za aplikácie ust. § 396 ods. 2 CSP rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacích trov tak, že žalovaný ako úspešná sporová strana má voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

62. Podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

63. Podľa Čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

64. Krajský súd pri posudzovaní výnimočnosti okolností sporu vychádzal aj z vyššie uvedeného článku Ústavy Slovenskej republiky v spojení s Čl. 2 ods. 1 CSP s dôrazom na to, že žalobca dorúčením žaloby vyvolal spor, v ktorom sa domáhal svojho práva, súdnej ochrany. Svoje právo na zaplatenie peňažnej pohľadávky voči žalovanému uplatnil v súlade s podmienkami o súdnej ochrane, ktoré vyplývajú z Civilného sporového poriadku. Voči nároku uplatnenému žalobcom sa žalovaný rovnako v súlade s podmienkami o súdnej ochrane v rámci prostriedkov procesnej obrany bránil námietkou jeho nedôvodnosti v priebehu celého súdneho konania, keď poukazoval aj na právne závery vyjadrené v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR v obdobných sporových veciach a závery vyslovené Ústavným súdom SR v Náleze č.k. III. ÚS 257/2020-256 zo dňa 14.12.2021 a v uznesení č.k. III. ÚS 167/2022-250 zo dňa 24. marca 2022.

65. Odvolací súd posudzoval aj prípadnú výnimočnosť v okolnostiach danej veci spočívajúcou v zmene právneho posúdenia žalobou uplatneného nároku poukazuje na základný štrukturálny princíp, ktorý sa v civilnom sporovom procese uplatňuje, t.j. zo systému dvoch strán v kontradiktórnom postavení, v ktorého rámci obe strany vystupujú ako protistrany uplatňujúce v konaní protichodné záujmy, pričom každá strana sa v medziach daných Civilným sporovým poriadkom snaží pomocou prostriedkov procesného útoku a obrany docieľiť vlastného úspechu a prehry protistrany. Teda každá zo sporových strán háji svoje práva, do ktorých iný nedôvodne zasahuje. To, či ide o dôvodný alebo nedôvodný zásah a v jeho rámci riešenie nastolenej právnej otázky, je na posúdení príslušného súdu, a to v rámci jednotlivých fáz konania, t.j. prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania. Interpretácia a aplikácia zákonov prislúcha všeobecnému súdu, s dôrazom na viazanosť nižších súdov právnym názorom dovolacieho súdu pri výklade a uplatňovaní zákonov, ktoré viedli k rozhodnutiu. Úlohou ústavného súdu, tak ako v tomto prípade, bola kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou, vo vzťahu k sťažnosťou napadnutým rozhodnutiam Najvyššieho súdu SR. Pokiaľ dovolací súd na základe výkladu právnych predpisov dospel k právnemu záveru odlišnému od súdov prvej a druhej inštancie, a to, že medzi stranami došlo k uzavretiu zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy, ktorý výklad podľa ústavného súdu má racionálny základ, a preto námietky porušenia základných práv sťažovateľov zhodnotil ako zjavne neopodstatnené, tak uvedené samo o sebe nepredstavuje výnimočnosť okolností sporovej veci. V priebehu celého konania bol žalobca zastúpený advokátom, ktorý využíval prostriedky procesného útoku a bola zrejma aj konzistentná obrana žalovaného, a preto si žalobca musel byť vedomý aj prípadného rizika neúspechu v konaní.

66. Krajský súd v prejednávanej veci nevzhladol zákonné predpoklady pre použitie moderačného práva, pretože bolo len a výlučne na úvahe žalobcu, či bude v konaní pokračovať (a vystaví sa na základe právneho názoru Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR prípadnému neúspechu v konaní, a tým i riziku znášania trov konania svojich i protistrany) alebo vezme žalobu späť. K prijatému záveru krajským súdom sa poukazuje primerane aj na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 144/2010, podľa ktorého „...použitie ust. § 150 ods. 1 O.s.p. musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. V opačnom prípade nepriznanie trov súdneho konania je zásahom do práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR“.

67. Krajský súd v danej veci nezistil dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by malo byť použité ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov súdneho konania a ten tu nebol daný ani okolnosťami veci.

68. V zhrňujúcom závere odvolací súd uvádza, že o nároku na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania rozhodol v zmysle zásady úspechu vo veci, pokiaľ neboli zistené dôvody postupu v zmysle ust. § 257 CSP a žalovanému ako úspešnej sporovej strane voči žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

69. Len k úplnosti dodáva odvolací súd, že rozhodovaním o nároku na náhradu trov konania môže súd zasiahnuť aj do základného práva vlastníť podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť „úspešnému“ účastníkovi náhradu trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním vynaložil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
 - b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
 - c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.
- Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.